

A béke álmodozói

A „gyűlölet szelleme ellen” szólalt fel ma az interparlamentáris konferencia Bucurestiben folyó ülésén a japán delegátus... A Mitropolia dombján ott lengenek a világ nemzetiségeinek tarka lobogói és a bucaresti-i parlament jól ismért padsorait a parlamenti élet világszerte ismert alakjai foglalták el, hogy szövetségük egymás között, de az egész világ fülehallatára az emberi társadalmat világszerte fojtogató bajok közös eredetét és rámutathassanak a világot fojtogató nyomorúság kölcsönös akapforrásaira.

Az interparlamentáris unió, mint ismeretes, francia kezdeményezésre alakult meg 1889-ben, hogy az angol-amerikai konfliktusok likvidálására létrehozott nemzetközi intézmény lassan egy pacifista szellemtől áthatott nemzetközi döntőbíróssággá fejlődjen ki, amelynek a párisi világkiállítás alkalmával már kilencféle parlament tagjai sorakoztak a kibontott zászlója alá. A módosított alapszabályok ekkor már abban jelölték meg az interparlamentáris unió célját, hogy a különböző parlamenteknek nemzeti csoportokba szervezett tagjai olyan együttes tevékenységet fejtsenek ki, hogy az illető államok akár a törvényhozás, akár nemzetközi szerződések útján azt az elvet juttassák érvényre, amely a népek között felmerülő ellentéteket a háború véres mészárlásai helyett választott bíróságok útján kívánja megoldani. Így hozta létre az unió a hágai döntőbírósság intézményét.

A világháború utáni gazdasági harcok korszakában az interparlamentáris unió gyakran bátor józansággal nyilatkozott meg, követelvé a nemzetközi jog új és egységes átforgalmazását és nem egyszer emelte fel szavát a nemzeti kisebbségekért. Ezért is megérdemli a figyelmet a bucaresti-i ülészak minden egyes megnyilatkozása, hiszen a világesemények mai káprázatos kaleidoszkopjának újabbnál-újabb megvilágítást ad a londoni pénzügyi események, a Berlin-párisi gazdasági szövecsériések, a csehszlovákiai ellenséges import-intézkedések és a mandzsuri véres mészárlások tarka filmje. Bucurestiben a gyűlölet szelleme ellen emeli fel szavát annak a nemzetnek fia, amely újabb világ-éges rémét festi fel vérell és a felperzselt falvak lángjaival a távol-kelet égére... Lafontaine francia delegátus „gyilkosoknak” nevezte a háborus uszítókat, de Franciaország fegyver- és hajó-gyárkérményei vígan árasztják a füstöt és teljes üzemmel fegyverkezik az egész világ. Ha pedig Gratz Gusztáv magyar delegátus azt mondja, hogy minden oktalanságnak oka a rosszul felfogott nemzeti önzés, amely belefojtja az egyénbe is a háború elleni tiltakozás akarat-szíkraját; akkor az interparlamentáris unió új ülészakának egész bucaresti-i békepropagandájáról lassan lecsuszik a ráaggatott hófehér lepel, hogy alatta a maga megrázó nyersségében táruljon fel az emberi békevágy tragikus lehetetlensége. Erkölcsi életigazságokkal ma már nem lehet féken tartani a militarizmus megbokrosodott harcparipáját és a tömegek fokozódó nyomora sem nyújt elég rettenetet azok számára, akik újabb tömegkatasztrófák felidézése útján kívánják szolgálni nemzetük és a maguk „jól-felfogott” érdekeit. A francia-német közeledés nyilvánvalóan tartalmatlan és üres diplomáciai világszédítés, az orosz-japán aspirációk kínai tragédiája, az egész európai pénz-, hitel- és munkakrizis: ezek az igazi kulisszák az interparlamentáris unió álmodozóinak közös mesejátékához és nem a Mitropolia egymás mellett végző trikolórijai. Am jó tudni, hogy a gondolat nem hal meg és vannak álmodozók, akik megőrzik a késői emberközösségek ködös távlati számára annak a hitét, hogy egyszer csak észretér a fegyverkező világ és irtózza kívánja majd az eddigi múltját — elfelejteni. (J.)

A kibontakozás útja — a nemzetközi valuta

A Nemzetközi Fizetések Bankja egyik igazgatójának szenzációs kijelentései — Október 12-én döntenek a világ közgazdaságát érintő fontos kérdéstről — Hogyan akarják a tervet megvalósítani? — A font áresése tervszerű manőver volt

Gustav Cassel világhírű nemzetgazdász előadása a nemzetközi valutáról

Európa közgazdasági életének ma nagy szenzációja van. A legilletékeseb helyen ma olyértelmű nyilatkozat hangzott el, amely szerint Európa pénzügyeinek irányítói meg akarják valósítani a nemzetközi valutát.

Gustav Cassel, a világhírű svéd nemzetgazdász erről a kérdéstről érdekes előadást tartott az aranyvaluták megrendülésével kapcsolatban. Cassel professzor bevezetésében ismertette az aranyvaluták eddigi történetét és rámutatott arra, hogy ebben a három évben Amerika és Franciaország több mint kétmilliárd dollár értékű aranyat tartalékol. Az adós államok ez idő alatt 650 millió dollár értékű aranyat vesztek és a világpiaci árnívó 25—30 százalékkal esett vissza. Az utolsó öt hónapban egymagában félmillió dollár értékű aranyat gyűjtött össze Amerika és Franciaország.

Cassel professzor szerint a két állam aranygyűjtési szenvedélye fizetéképtelenné tette az államok egész sorát. *Nemcsak olyan birodal-*

mak rendültek meg, mint Németország és Anglia, de Svédország sem kerülhette el sorsát annak ellenére, hogy a svéd gazdasági rendszer egyike volt a legmegalapozottabbaknak. A kibontakozás útját Cassel professzor a nemzetközi valutarendszer megszervezésében látja.

Ennek a valutarendszernek továbbra is az arany lenne az alapja, de az egyes jegybankoknak csupán annyi aranyat szabad tartalékolniok, amennyi az ország valuta-stabilitásának fentartásához szükséges. Ezen túlmenőleg nem szabad aranyat tartalékolni. Az egyes országokat kényszeríteni kell fizetési mérlegük egyensúlyban tartására, ha ez másként nem megy. védvámok fokozottabb alkalmazásával. *A nemzetközi valutarendszer alapja Cassel szerint papírvaluta is lehet.* Ebben az esetben azonban a jegybankoknak szigorúan ügyelniük kellene arra, hogy több papírpénz ne kerüljön forgalomba, mint amennyi feltétlenül szükséges.

Egyetlen program: a nemzetközi valutarendszer megteremtése

A Neue Züricher Zeitung mai számában a nemzetközi valutával kapcsolatban interjú jelent meg, amelyet a lap egyik munkatársa a Nemzetközi Fizetések Bankjának egyik igazgatójával folytatott és amely szerint a Nemzetközi Fizetések Bankja egy nemzetközi valuta megteremtésének tervével foglalkozik. A rendkívül érdekes interjú részletei egyébként a következők:

— *A nemzetközi valuta terve nem új dolog* — mondotta az N. F. B. igazgatója. — A terv már akkor merült fel, amikor a német válság következtében veszélyeztetve volt az európai államok egyensúlya. Az angol válság és a francia bankbukások a kérdést újból aktuálissá tették. Az N. F. B.-nál már hónapok óta kidolgozva fekszik a nemzetközi valutarendszer részletes tervezete. Mintegy két héttel ezelőtt a tervezetet az összes európai országok kormányai megkapták és értesülésem szerint majdnem mindenhol osztatlan helyesléssel fogadták. Az N. F. B. legközelebbi tanácsülésének, amelyet október 12-én tartunk meg, *egyetlen programpontra a nemzetközi valutarendszer megteremtésének kérdése lesz.* Ezen a tanácsülésen részt fognak venni az összes európai kormányok kiküldöttei. Általános a vélemény, hogy a tervezet keresztülvitele nem fog különösebb akadályokba ütközni.

Hogyan történik a nemzetközi valutarendszer átszervezése

Ezután az N. F. B. igazgatója a tervezet részleteiről nyilatkozott. Eszerint a Nemzetközi Fizetések Bankja meg fogja állapítani az egyes országok aranykészletét, valamint a különböző államoknak azon értékeit, amelyek az aranyon kívül a jelenlegi valuták fedezetéül szolgáltak. Itt azokról az államokról van szó, amelyek eddig az aranystandardot máris felfüggesztették. Ezeknek a megállapított értékeknek az alapján az N. F. B. a nemzetközi valuta kibocsátója kontingentálni fogja az egyes államokban forgalomba hozandó nemzetközi valutamennyiséget. Ez azt jelenti, hogy

a zökkenések és zavarok elkerülése végett *egyelőre minden állam csak annyi nemzetközi valutamennyiséghez fog jutni, amennyit az eddigi valutafedezete alapján megilleti.* A nemzetközi valuta előnyeinek pillanatban tulajdonképpen még fel sem mérhetők. Ez egyelőre az egyetlen kivezető út a világgazdasági károsból. Kijelentette az igazgatósági tag azt is, hogy az egységes valuta sokkal több sikerrel kecsegtet, mint Briand Páneurópa tervezete.

Az angol font elérte az aranystandard szintjét

A nemzetközi valuta bevezetésének terve nyilvánvalóan összefüggésben van a legutóbbi angliai eseményekkel. A nemzetközi pénzpiacon egyre inkább dominálni kezd az a meggyőződés, hogy a font aranystandardjének megszilárdítása, a font áresése, tervszerű manőver volt Anglia részéről. A manőver következtében ugyanis az angol tőke menekülni kezdett az országból és az európai államok, amelyek valutáikat eddig fonttal fedezték, kétségbeesetten igyekeztek saját valutáikat a devizazárlattal megmenteni. Eddigre azonban a font már megszilárdult — mert az olcsó font következtében nagy volt az angol árukereslet — és a font természetszerűleg ismét hazamenekült. A font áresése következtében Anglia megszabadult hatalmas áruraktáraitól, üzembe helyezhette gyárait és józan megfontolásra készíthette a kormányokat.

A font pedig emelkedik és aranystandard nélkül is elérte az aranystandard szilárd szintjét. Ugyanakkor a font most már veszéllyel fenyegeti több állam valutáját. Ezért volt szükséges az olasz kormány szigorú devizarendelése és a csehszlovák kormány deviza-pótrendekezése. Az angol font ugyanis kezdte elhagyni azokat az országokat, amelyekben eddig a pánik idején meghúzódott és most sietett vissza Angliába, ahol az angol valutát igyekszik szilárdítani.

Nemzetközi hadsereg

Az Interparlamentáris Unió mai ülése Bucarestiben — Berzeviczy Albert magyar delegátus nagy beszéde — A béke vágya uralkodik a konferencián. Bulgária sem akar háborút. A japán delegátus kijelentése

»A gyűlölet szelleme ellen harcot kell indítani«

Bucurestiből jelentik: Az Interparlamentáris Unió ma délelőtt *Carton de Ziac*, belga delegátus elnökletével folytatta tanácskozásait. Elsőnek *Nastava*, japán delegátus szólalt fel, aki a leszerelés kérdésével foglalkozott. Hangoztatta, hogy Japán teljes mértékben támogatja a leszerelési mozgalmat, a gyűlölet szelleme ellen harcot kell indítani, mert csak a békés szellem viheti a leszerelési mozgalmat teljes sikerre. A japán delegátus végül kérte az Uniót, hogy mindenki anyanyelvén szólalhasson fel. *Steinoff* bolgár kiküldött visszautasítja azt a vádat, hogy Bulgáriában titokban háborús szellem uralkodik. Bulgária népe békeszerető és távol áll minden háborús törekvéstől. Országát Romániával is a legbarátságosabb kapcsolatokat akarja kiépíteni. *Gustav Roos* svéd képviselő a leszerelés garanciáiról beszélt.

A konferencia elé ezután két határozati javaslatot terjesztettek. Az elsőt a német delegátus terjesztette be, amelynek értelmében az Interparlamentáris Unió kötelezze minden tagját, hogy minden lehetőet tegyenek meg a leszerelés végrehajtására. A leszerelést az egyenlőség elve alapján kell végrehajtani. A második javaslatot *Merlain* francia és *Carton de Ziac*, belga delegátusok együttesen terjesztették be, amely azt a szervezetet támogatja, amelynek célja a béke védelme lesz.

Berzeviczy Albert, magyar delegátus hosszabb beszédben támogatta a német javaslatot. Bemutatta *Grandt* legutóbbi előterjesztését a Népszövetséghez, amelyben azt hangsúlyozza, hogy nem szabad a leszerelés kérdésében circulus vitiosuszt csinálnunk, nehogy oda térjünk vissza, ahonnan kiindultunk.

— *Mindennek alapja a kölcsönös bizalom* — folytatta beszédét. — *Hoover* mondotta, hogy az élők kötelesek a halottak segítségével a békét kiharcolni.

A magyar delegátus ezután ismertette *Macdonald* és *Lloyd George* legutóbbi beszédeit a leszerelés kérdésében és rámutatott ar-

ra, hogy Anglia a versaillesi szerződésben nemcsak Németországot kötelezte a lefegyverzésre, hanem a többi államot is. *Briand* legutóbb tiltakozott az ellen, hogy Franciaország ne lenne a lefegyverkezési mozgalom oldalán. Ilyenformán az eredmény nem lehet kétséges. Meg van győződve arról, hogy a jövőben a konferencia már pozitív eredményeket fog felmutatni. *Lafontaine* és *Merlain* egy nemzetközi hadsereg felállításának szükségességét hangoztatták a béke védelmére. Ezután még a lengyel és a német delegátusok szóltak hozzá a kérdéshez.

Itt írjuk meg, hogy *Mihalache*, *Madgearu*, *Mirto*, *Ivan* és *Roducanu* megbeszélést folytattak az Interparlamentáris Unió jugoszláv, bolgár, litván és görög tagjaival az agrárállamok speciális problémáiról.

Feltűnéstkeltő hír Aradon a lej frank-stabilizációjáról

A Banca Nationala állítólag a frank 6.60-as árfolyamán adott devizát — Hír szerint megszűnt a 8.15-ös angol fonthoz viszonyított stabilizációs lej — Attérés a stabil francia frankhoz

Szenzációt keltő pénzügyi eseménynek híre terjedt el az esti órákban az aradi pénzpiacra, melynek jelentősége joggal növi ki az aradi kereteket, hogy az egész ország pénzügyi szenzációjává váljék. Hír szerint ugyanis bizalmas értesítés érkezett a Banca Nationalához arról, hogy Románia államgazdasága a mai napon a 8.15-ös angol fonthoz viszonyított stabilizációs lejt megszűnt továbbra is az aranyfedezet nélkül álló angol valutához viszonyítani és a lej stabilizációs új értékkelcsát a 6.60-as francia frankhoz viszonyított értékmenységben állapította meg. Ez a hír, ha valóban igaznak bizonyul, azt jelenti, hogy egy stabilizált lej értéke ezentúl nem a 8.15-ös angol font, hanem a 6.60-as francia frank állandó

értékén kap újabb nemzetközi értékmegállapítást.

A bucuresti-i értesülés híre villámgyorsan terjedt el az aradi pénzpiacra, amely arról is kapott híreket, hogy a 6.60-as francia frank-alapon a mai napon a Banca Nationala bucuresti-i főintézete már adott is devizát. A változás különben lényegileg nem érinti a gyakorlati kereskedelmet és a pénzforgalmat, mivel az intézkedés csupán csak azt a célt kívánja szolgálni, hogy a stabilizációs lejt megóvja és függetleníse az angol pénzpiac esetleges további váratlan eseményeinek hatásától. A lej külföldi jegyzésének értéke így továbbra is megőrzi stabilitását és ha valóban megfelel a hír a valóságnak, úgy ez a tény most már külsőségekben is kifejezésre jut a pénzpiacokon.

»Happy-end«

Irta: GEORGES IMANN.

Veneau, Berstel, Arboust és Sourdier, a négy egyformán csinos, elegáns, egyformán gazdag fiatalember elválhatatlan jóbarátok voltak. Arboustnak volt egy gyönyörű, karcsu, fehér, hatvannégyes yachta. A másik háromnak volt egy-egy gyönyörű, karcsu és fehér babája. Arboust babája csak három nap előtt halt meg tüdőgyulladásban. A három jóbarát természetesen vele együtt siratta Ririt s miután az idő csodásan szép volt, úgy határozták, hogy a korzikai tengeren kóborolva fogják illőképen gyászolni. Előbb azonban — természetesen a gyász fentartásával — gondoskodtak Riri pótlásáról. Mert hát az mégsem illett, hogy éppen a yacht vendégszerető gazdája maradjon pár nélkül.

A keresett szultánát, egy fitos, szőke, gyerekesen és édesen ijedtarcu kis nő személyében találták meg. A hüvösen közönyös természetű Arboust szegény Ririért sem lelkesült túlságosan, most sem támasztott nehézségeket a választás körül. Végre is csak egy-két heti tengeri ut unaloműzőjéről volt szó. Erre a két hétre minden költség megtérítésén kívül napi száz frankot ajánlott fel Valentine-nek. Mert így hívták a bájos gyermeket.

A baj a szigetek körül kezdődött. Kedvező szélben indultak, a tenger tükörsima volt, az égen még egy báránnyelű sem mutatkozott. A társaság kitűnő kedvben volt. A yacht vitorláigőgösen duzzadoztak, Sourdier, a cocktailkeverés nagymestere belemerült munkájába és csak tizenegy órakor tűnt fel egyiküknek, hogy Valentine nincs közöttük. Ekkor aztán ráeszméltek, hogy már mióta Cannes-t érintették, láthatatlan volt. Hiába keresték, hiába kijátoz-

ták a nevét... sehol, semmi nyoma!... Végül a kabinja egyik sarkában fedezték fel. Ott gubbasztott kétrét görnyedten, elzöldülten, agonizáló tekintettel, összeszorított szájjal, vértelen ajkaid csak valami szinte állatias, zokogásszerű felcsuklásra nyitva fel.

Arboust felkapta, mint egy ölbéli babát s az ágyára fektette. Aztán faggatni kezdte. De Valentine néma maradt. Egy halálrészeg állat fájdalommal tekintetével nézett végig rajtuk, hörgött... zokogott... csuklott. A hányási roham sem könnyített rajta. Utána megint egész testében vonaglott a fájdalomtól. Most már üvöltött...

Egyenként, sorjában az ágya mellett örködtek s ahányszor a soros ápoló megjelent a fedélzeten, a többiek nyugtalanul nekitámadtak: „... És Valentine?...” „Valentine... csuklik!” — hangozott mindannyiszor ugyanaz a dühös válasz. Mert igenis valamennyien dühösek voltak a zavartalannak ígérkezett, gyönyörű yachtkirándulás megrontásáért. Az idő felséges volt, a tenger tükörsima, az ég azurkék, a koszt kitűnő, a három karcsu, fehér nő csókja mézédés, de szép időt, jó vacsorát, csókok mézét, minden hangulatot megzavart a Valentine kabinjából kihangzó nyögés, zokogás, csuklás. Ráfeküdt a kedélyekre, a gyomrokra. Utálatosan keserű izüre változtatott mindent, még a csókok ízét is.

A Rousse szigeten túl végre tanácskozásra ültek össze és Cargése-nél elhatározták, hogy Valentine-t partra teszik. Mert hát az ember könnyebben megbocsátja valakinek, ha fájdalmat okoz, mintha a szórakozásukat zavarja. Valentine, alighogy szárazföldre értett a lába alatt, megint szép volt, édesen, mosolygósan szőke, gyerekesen félnék. Bizonyára uira el is bájolta volna Arboustot, ha Arboust nem em-

lékezett volna élénken Valentine csuklására és ennek következményeire... Így aztán szegény kis Valentine-t anélkül, hogy a hadicselbe beavatták volna, csakugy, sétálás közben az állomásra terelték és mielőtt a kicsike ráeszmélt volna, a vonat már Calvi felé repitette. Egy öreg angol volt az utitársa. Társasága a peronról integetett nevetve bucsut, aztán széles jökedvűen igyekeztek vissza a várakozó yachtra...

A sors utjai kifürkészhetetlenek. A sors ez utjai Valentinet Cannesból Carvésebe, Carvéseben a Grillon hotelbe vezették. Arboust legalább is itt látta viszont. Még pedig szédítő elegánsan, ékszerektől csillogón, drága prémekekbe burkoltan, a hangzatos Lady Hastings névre hallgatva. S mikor Arboust zavartan valami mentegetőzéstélet dadogott a multban történetekért, a bájos Lady Hastings élénken közbevágot:

— Haragudni... magára? ... akinek a boldogságomat, a gazdagságomat köszönhetem!.. igen, igen... a cargései vonatban, az az öreg angol... Lord Hastings, a fériem! — és elégedetten, most már nagyon kedvesen felcsuklott. Pillanat mulva még hozzáfűzte: Ugy hallottam kedves Arboust, hogy legutóbb valami féle anyagi kellemetlenséggel támadtak... hogy a yachta eladó. Igaz volna? Mert én szívesen megvenném. Az árat maga határozhatja.

— Megveszi... a yachtot? — bámult Arboust. — Nem hajózási célból, — mosolygott a szép kis Lady Hastings — sőt, hogy örök vesztéglésre kárhoztassam, a villám előtt fogom felállítani.

S a kastélyszerű villa gyönyörű parkja előtt, karcsu és hófehéren emelkedik a magasba a yacht, oldalán messziről szembetűnő fénylenek új nevének aranybetűi: „Valentine.”

Duca ma este Aradra érkezett

Dr. Marcus Mihály villájába szállt meg — Holnap délelőtt fontos értekezlet lesz Aradon — A liberálistársulat programjának megvalósulásától a gazdasági válság megjavulását remélik a liberálisok

Duca, a liberális-párt vezére, a román politikai életnek ez az egyik legérdekesebb, legmarkánsabb és tagadhatatlanul igen értékes egyénisége ma este Aradra érkezett. Ami világpolitikai viszonylatban Titulescu, a román belpolitikában az a típus Duca, az európai izig-vérig való megszermélyesítője, „született” politikus. A liberális-pártnak a multban való letörése Ducát csüggesztette el a legkevésbé, elegáns, de egyben markáns személye a legszilárdabb oszlopa maradt a liberális-pártnak, annak válságos óráiban. Fanatikus hit és hisz abban, hogy a közeljövőben ismét a liberális-pártnak kell szükségszerűen átvenni Románia vezetését.

A liberális-pártvezér néhány héttel ezelőtt országos propaganda körútra indult. Előbb a besszarábiai városokat és helységeket járta be, hogy a párthíveket tájékoztassa a liberális-párt jövő célkitűzéseiről. Besszarábiai útját befejezve körútját Erdélyben folytatta és ennek során ma reggel Dévára érkezett. Itt a liberális-párti vezetőszemélyiségekkel értekezletet tartott. Az értekezleten Duca hosszabb beszédet tartott, amelyben ismertette a liberális-párt gazdasági programját, amelytől a párt a gazdasági válság megszüntetését reméli, ha a pártot a király bizalma ismét az ország élére állítaná és ezáltal a program megvalósítható lenne.

Duca erdélyi körútjának következő állomásaként Arad lett megállapítva. Innen Marcus Mihály dr. volt prefektus, a Banca Romanasca vezérigazgatója saját autóján ment ki Dévára a pártvezér elé. Duca autójával átrobogott a megye falvain, ahol a lakosság látható érdeklődéssel fogadta az ismert politikust. A liberális-párt feje este 9 órakor érkezett Aradra, ahol dr. Marcus vezérigazgató villájában szállt meg. Az Aradi Közlöny munkatársa ér-

deklődött a villában, ahol azt a választ kapta, hogy Duca, vacsorája után, rendkívül fáradtságára való tekintettel, azonnal lefeküdt.

Holnap délelőtt 11 órakor Duca a megyei tagozatok vezetőit fogadja értekezleten, akiket tájékoztat a párt gazdasági programjáról, majd bizalmas elnöki értekezleten rámutat a pártnak a jövőben követendő politikai direktíváira. A kiszivárgott hírek szerint ugyanis ezek az instrukciók azzal az erőteljes politikai kampánnyal fűgnek össze, amelyet a liberális párt az őszi parlamenti szesszió alatt megindítani szándékozik. A liberális-párt elnöke egyébként csak egy napig tartózkodik Aradon és este már folytatja politikai propaganda-körútját.

Botrány az angol alsóházban

„Oljetekek meg, vagy mi ölünk meg titeket!” kiáltották a kormány tagjai felé — Súlyos összeütközések Angliában a munkanélküliek és a rendőrség között

Feloszlatják az angol alsóházat

Londonból jelentik: A konzervatívok nyomására Macdonald beleegyezett az alsóház feloszlatásába, ami minden valószínűség szerint szerdán történik meg. Az országban mindenütt súlyos összeütközések voltak a munkanélküliek és a rendőrség között. Glasgowban lovasattakkal verték szét a tömeget. Sok sebesülés és számos letartóztatás történt, így egy képviselőt is letartóztattak. Az egész országban nagy az izgalom.

Az alsóházban a szélső baloldal rendkívül heves jeleneteket rendezett a munkanélküli tüntetések tárgyalásánál. A baloldali képviselők azzal vádolják meg a rendőrséget, hogy ke-

Biztosítási csalásért letartóztattak egy nyugalmazott ezredest

Önbetörést követett el és felvette a biztosítási összeget.

Budapestről jelentik: Aranyossy Béla nyugalmazott alezredest ma biztosítási csalás miatt letartóztatták. Aranyossy a napokban feladta fővárosi lakását és Pomázon villát bérelt. A villában berendezett lakást 10 ezer pengőre biztosította s első napon a beköltözés után bejelentette a biztosítótársaságnál, hogy betörték lakásába.

A társaság kifizette a 10 ezer pengőt, azonban titokban nyomoztatott s ma megtette a feljelentést, mert kiderült, hogy a nyugalmazott alezredest önbetörést követett el. Aranyossy büntetését, Solyom Ferenc biztosítási tisztviselőt szintén letartóztatták, mert kiderült, hogy a csalásra ő beszélte rá Aranyossyt.

A Marosba ölte magát

az aradi ügyészség gyilkosságért elítélt foglya

A kovaszinci apósgyilkos megrendítő tragédiája — A fogházörök és a foglyok szemeláttára történt az öngyilkosság — Csizmás Ávrám ölindul a halál felé — A megáradt Maros néhány pillanat alatt elnyelte áldozatát

Tragikus öngyilkosságnak voltak szemtanúi azok, akik a déli órákban a Maros-parton tartózkodtak. Az öngyilkosságot az aradi ügyészség fogházának egyik, gyilkosságért elítélt rabja követte el, aki több rabtársai s a fegyőrök szemeláttára a Marosba ugrott s még mielőtt megmentésére gondolni is lehetett volna, a megáradt folyó elsodorta áldozatát. A különös öngyilkosság előzményei a következők:

Ennek az évnek a tavaszán, Kovaszinc községben véres családi tragédia játszódott le. Csizmás Ávrám és apósa, Cigány Miklós között. A fiatal vő és após állandóan civakodtak a családi vagyon miatt. A házsság megkötésekor ugyanis Cigány Miklós több hold földet ígért hozomány fejében leányával azzal, hogy azt telekkönyvileg is átíratja a fiatalokra. Az esküvő után azonban megfélekedezett ígérteréről s bár annak betartására veje többször figyelmeztette, Cigány Miklós kijelentette, hogy annak nem tesz eleget. Ez képezte alapját annak a surlódásnak, amely állandóvá vált Cigány Miklós és veje Csizmás Ávrám között.

A surlódások végre nyílt ellenségeskedéssé fajultak, amelynek során egy tavaszi napon Csizmás Ávrám az erdőben, ahol fáért voltak, agyonlőtte apósát. A gyilkost a csendőrség letartóztatta, az aradi törvényszék pedig néhány héttel ezelőtt megtartott tárgyalásán erős felindulásban elkövetett emberölésben elítélte Csizmás Ávrámot s ezért két és fél évi fegyházra ítélte. Az ítélet ellen Csizmás Ávrám felbuzgott s jelentett be a temesvári Táblához s bizakodva várta a döntést. Remélte, hogy büntetéséből elengednek valamit. A Tábla a közelmúltban foglalkozott az ügygel

s helybenhagyta az aradi törvényszék ítéletét.

A törvényszék épülete és a Laendler-féle fatelep facuszdája közötti parcellákon, a már felépült házak közötti be nem épített területeken szoktak dolgozni délelőttönként az aradi ügyészség foglyai, fegyőrök ellenőrzése mellett. A földmunkálatokat délben szokták befejezni s annak végeztével a rabok megmosakodnak a Marosban s úgy mennek vissza a fogházba.

Ma délelőtt a munkára kirendelt csoportban volt Csizmás Ávrám is, aki társaival együtt végezte a számára kijelölt munkát. Délben a fegyőrök abbahagyták a rabokkal a kapálást s az egész csoportot a Maros partjára kísérték le, hogy a földtől sáros kezeit megmossák. A Maros erősen meg van áradva, úgy, hogy a foglyok leguggolva mosakodtak. Ezt a pillanatot használta fel Csizmás Ávrám tervének keresztülvitelére.

Még mielőtt társai, vagy a fegyőrök megakadályozhatták volna, hirtelen és erős lendülettel belevetette magát a megáradt folyóba. A parton állók megdermedve nézték a jelenetet, amint Csizmás Ávrámot a sebesen folyó Maros elkapta. Mentésre gondolni sem lehetett, mert az ár a szerencsétlen embert ugyszólván pillanatok alatt a folyó közepére sodorta, ahol még egyszer felbukkant s azután elnyelték a parton állók szeme elől a folyó szennyes hullámai.

A csoportot vezető fegyházörök az esetről nyomban jelentést tett felettes hatóságának, amely megindította a vizsgálatot annak megállapítására, hogy miképp történt az elítélt rab öngyilkossága s nem lehetett volna-e azt megakadályozni.

gyetlenül bánik a nyomorgókkal és a vádakat a glasgowi esettel kívánják bizonyítani. A képviselők ezt kiáltották a kormány felé:

— *Oljetekek meg minket, vagy mi ölünk meg benneteket!*

A rend teljesen felbomlott, az elnök képtelen volt a vihar felett uralkodni és a szenvedélyek csak nagyon lassan csillapodtak le. A második választási törvényjavaslat vitáját óriási érdeklődés előzte meg, mivel Snowden ez alkalommal elmondott beszéde a kincstári kancellár hatályának számít, amennyiben a pártjával meghasonlott politikus több ízben kijelentette, hogy a körülmények parancsolta missziójának végetértével visszavonul. Zsufolt karzat és zsufolt padosorok várták a nagy beszédet, azonban bizonyos csalódást keltett ez a beszéd, mert Snowden nem érzélgős hangon vett búcsút a politikától, ellenkezőleg maró gunnyal támadta az ellenzéket, különösképpen pedig volt minisztertársait, akiket következetlenséggel és a bátorság hiányával vádolt meg.

— Henderson — mondotta — megfúrt a munkanélküli segély leszállítása elől, de a lakosság megélhetésének megdrágítását új vármok bevezetésével hajlandó lett volna eltérni. A ház harmadik olvasásban szavazás nélkül elfogadta a javaslatot, amelyet a lordok háza első olvasásra szintén elfogadott.

A vizumkényszer

meg akarják szüntetni Magyarországon

Budapestről jelentik: Kenéz kereskedelmi miniszter átirattal fordult Walkó külügy- és Keresztes-Fischer belügyminiszterekhez a vizumkényszer megszüntetése érdekében, mert ez a körülmény nagyot lendítene Magyarország kereskedelmi életén.

Nyoma veszett

a Banca Nationala aradi fiókjában történt lopás tettesének

Az Aradi Közlöny tegnapi számában részletesen beszámolt arról a vakmerő tolvajlásról, amelyet a Banca Nationala pénztárhelyiségében követtek el ismeretlen tettesek, akik 100.000 lejt loptak el Meisinger Ottótól, a Neuman Testvérek Rt. pénzbiztosítójától. A nyomozás során annyit sikerült megállapítani, hogy a nagyarányú lopást hárman követték el és a tettesek autóján Radnág menekültek, ahol nyomuk veszett.

Beszéltünk Meisinger Ottó pénzbiztosítóval, aki a tolvajok elmeneküléséért a Banca Nationala előtt posztoló rendőrt is okolta, mert az nem sietett segítségére. A rendőr ezzel szemben azt állítja, hogy Meisinger nem is hívta őt segítségül. A rendőrség lázasan nyomoz.

**Nem kell a pénzt beváltani,
Forgalomból kivont kék százelesért
vásárolhat Zsidókórház sorsjegyet
Kochnál Str. Eminescu (Deák F.-u.)
1,000.000 lej főnyeremény.
Huzás 2 nap múlva.**

Lopás az arad — nagylaki autobuszon

A tolvai felett ma ítékezett az aradi törvényszék.

Különös lopás történt néhány héttel ezelőtt az arad—nagylaki autobuszban, amely az utasokat várta az aradi „Fekete Bárány” vendéglő udvarán. Az autóban Faur Krisztina nagylaki lakos ült s amíg újságot olvasott, eltűnt mellőle tárcája, amelyben 1500 lej készpénz és nagyobb értékű aranyóra volt. A tolvajnak nem tudtak nyomára akadni, azonban néhány nappal rá, Faur Krisztina értesítést kapott Keveresán János aradi lakostól, hogy a lopást Ferenc nevű fia követte el s hogy a család a fiút megmentse a büntetéstől, hajlandók a kárt megtéríteni.

Faur Krisztina azonban a feljelentést nem vonta vissza s az ügy így került az aradi törvényszék elé, ahol a főtárgyaláson Keveresán Ferenc beismerte a lopást, azonban azzal védekezett, hogy annyira részeg volt, hogy semmire sem emlékszik. Azt tudja, hogy az autóbusz padlóján látott egy ridikült, amelyet felvett, ugyanekkor azonban saját kalapját felejtette ott az autóbusz ülésén. A pénzt elköltötte, az aranyórát pedig este az egyik vendéglőben eladásra kínálta. Az aradi törvényszék bebiztosított látta a lopást és ezért Keveresán Ferencet tíz napi fogházra és 1000 lej kártérítés megfizetésére kötelezte.

Menekülnek az idegenek Párisból

Kiürültek a legnagyobb szállodák. — Emelkednek az árak. — Hallgatnak a francia lapok.

Az elmúlt hét, kivált az első napok, a háborút megelőző idő lázas, emésztő izgalmait hívták az emberek emlékeztetőbe. Akkor menekültek Párisból az idegenek ezrével ilven kétségbeesett sietséggel, mint most a font uránjának első napjain. Az angol, az igezi turista náció, a francia fővárost mindig nagy tömegekben özönlötte el. *Ők menekültek tehát a legnagyobb számban.* Nemcsak a párisi angolok élnek itt hanem egész Franciaország területéről összesereglettek, bizalmatlanul aggódva. A Riviérán nagy angol kolónia tartózkodik már évtizedek óta. Ezek is, mint a mezzavart, szétriasztott raj, ide menekültek. A Cote d'Azur barkiai és hoteljei tökéletes szimatiukkal jóelőre megéreztek a font összeomlását. Mikor Párisban még száz frankot adtak egy fontért, Cannesben és Montecarlóban már csak 90 frankot kínáltak érte. Legnagyobb a felfordulás a luxusszállókban. A Majestic, a Regina, a Claridge, a Ritz, a Carlton csak úgy öntik magukból az elutazókat. Mintha autállomás volna, némelyik nagyszálló előtt szinte lehetetlen a közlekedés.

Podgyászhegyek és indulásra kész csoportok. Számos olyan angol van, aki már harminc éve nem volt Angliában és most kénytelen visszatérni. Az északi pályaudvar, ahonnan Anglia felé indulnak a vonatok, olyan képet mutat még ma is, mintha mozgósítás volna.

Egy-két napig még próbálkoztak a régi árakkal, de aztán 50, sőt 60 százalékkal lementek, hogy francia klientélát fogjanak maguknak. A skandinávok, akik ugyancsak szép számban élnek a Szajna partján, valutájuk első megingására szintén pakkoltak. A francia lapok természetesen agyonhaligatják az idegenek menekülését, akik között ezer és ezer más nemzetiségű is van még: rengeteg dán, norvég, egyiptomi és indus is.

Sarkas Irén ultimátuma az apjához

Családi titkok a nyilvánosság előtt — Miért kellett a milliomos-leánynak az örültek közé jutni? — A rab leány izgalmas valóságai a tébolydából — Rémregény a huszadik századból

Budapestről jelentik: Hónapok óta foglalkoztatja nemcsak a magyar, hanem az utódállamok magyar nyilvánosságát is az az affér, ami Farkas Elemér magyar képviselő és leánya között lejátszódott. A leány, aki anyjától nagy vagyont örökölt, férjhez akart menni Dajkovich Sándor ügyvédhez, apja azonban ellenezte a házasságot. Emiatt szakításra került a sor Farkas Elemér és leánya között és a képviselő leányát előbb a tulni elmeógyógyintézetbe záratta, majd a budapesti Schwarzerba vitette. A leány azzal vádolja apját, hogy ezt azért tette, hogy vagyont tovább kezelhesse. Farkas Irén egyébként a törvényszéki orvosszakértők szerint épelméjű, egy másik elmeszakértő azonban elmebetegnek találta. Most egy budapesti újságrónak sikerült bejutni a Schwarzer-szanatóriumba és tapasztalatairól az alábbiakban számol be:

Farkas Irén beszél!...

Itt ülök már második órája a kertudvarra tekintő második emeleti szanatóriumi szobában, amelynek sötétzöld falai, szügletnélküli angol butorai jótékonyan felüligyák a hangos szót, a messzetalandozó tekintetet.

Hallgatom Farkas Irént...

A masszív fotőjben úgy ül az erős testalkatú Farkas Irén, mint egy csendes, szerény kis iskoláslány. — kockás utiruhában, lapos-sarku sárga cipőben, tartása, mozdulata, arc kifejezése mint a többi „preppé”, amikor a tankönyvét már fölcserélik a főzőkanállal és a tenniszütővel.

A gesztusok szabályozottak és energikusak, a beszéd kiegyensúlyozott, de gyors, mint azoké, akik ott állnak, hogy lekésnek az élet nagy állomásairól. Egy viruló szép urileány.

Szó sincs róla, hogy elmebeteg.

Anyátlan árva, de dúsgazdag, sokszor holdja, alighanem izzasztó teherhént nehezedik leányos vállára.

Különös regény szövődik és bontakozik ki a szép leány beszédéből, korunk tarka-barka izgalmas regénye, benne van a korszak publicisztikája, közigazgatása, gazdasági erkölcsiana és az egyes részletek felett, amint kifejődnek itt előttem, átsuhan a sorstragédiák dermesztő árama. Az egész széteső anyagot azonban egybetartja egy kis, erőlyes kéz, ennek a leánynak a keze, az az elhatározás, hogy érvényesíti a maga akaratát.

Emellett ez a leány élesen különböztet, hogy mi való a nyilvánosság elé és elkerüli a nem odavaló részleteket. Amit elmond, annak a helyzeti energiája emellett a diszkréciónak mellet még robbanékonyabb.

— Nem vádolok senkit, — mondja — csak magamat védelmezem, a boldogságomat.

— Elutaztam Dajkovich Sándorral Cegledre, mert a felesége akarok lenni. Nem is mentünk egyedül, a gardedam a maga idejében jelentkezni fog, hogy szégyeljék magukat azok, akik megrágalmazták leánybecsületemet. Kérdem, volt-e még eset arra, hogy egy leány szerelmét így dobra ütötték volna a sajtóban, ahogy velem történt. Volt-e még eset arra, hogy valaki ellen így mozgósítsanak mindent és mindenkit?

Intim családi ügyek

— Mindezek a részletek, majd külföldre-utaztatásom, ottani fogvatartásom, itteni internáltságom — nem renditenek meg, nem sujtanak le. Megirtam a vőlegényemnek, hogy ha kell, évekre is küzdeni fogok és bebizonyítom, hogy az én leány-akaratom az erősebb, az én szerelmem az erősebb. Megadtam a megbízást, hogy minden követ meg kell mozgatni, dolgozni kell addig, amíg az akadályok eltáruznak. Azok akik ellenem megindították ezt a küz-

delmet, meg fognak bizonyosodni arról, hogy köbe haraptak és én meg fogom bocsáítani nekik. De csak akkor bocsájtok meg, amikor győztem. Amíg a harc tart, én nem adok parodont!

— Nem sértek! Nem akarok családi ügyeket nyilvánosság elé vinni, de a velem történt igazságtalanság arra kényszerít, hogy feltárujam annak genézisét.

— Anyai ágon nagyatvám Szluha Aladár, Fehérmegye legvagyonosabb birtokosa volt, hétezerholdas birtokos. Atvám, a szegény intéző fia, megkérte anvámat, de Szluha Aladár hallani sem akart erről a házasságról, csak hosszú harc után történt meg az esküvő. Anyám, aki a vagyon felét örökölte, 16 évvel ezelőtt spanyolbetegségben meghalt és utána én örököltem mindent. A vagyont atvám kezelte, még pedig mint legközelebbi hozzám tartozó, a törvény előírása szerint, elszámolási kötelezettség nélkül. Én a lakáson és az élclmezelesen kívül havi 100 pengőt kaptam az apámtól mindennemű kiadásra, ruhára stb. Ezzel szemben atvám, akinek képviselői fizetésén kívül nyugalma is van, az én vagyonom révén havi 5000 pengő jövedelemre tett szert.

A leány nagyot sóhajt és elhallgat. Nagyon beszédes ez a hallgatás, így folytatja:

— Láttam, hogy az otthonból csak egy kiut van: a férjhezmenés. Régóta szöttem házassági terveket. Ez csak nem örültségi tünet? Tizen-nyolc éves koromban eljegyeztem magamat titokban egy előkelő német úrral, atvám megakadályozta ezt a házasságomat, 1930-ban egy minisztériumi főtitkár udvarolt nekem, aki most nagy politikai szerephez jutott. Kérésemre atvám beleegyezett abba, hogy táncestélyt adjunk, amelyre meghívjuk a titkár urat is. Ezt én is, atvám is, élőszóval is megmondtuk neki. Atvám ekkor megtudta, hogy a főtitkár meg akarja kérni a kezemet és megtiltotta, hogy meghívót küldjünk neki.

— A fű telefonon tölem kért felvilágosítást, mire őszintén megmondtam neki a valót. Válasza szóról-szóra így hangzott:

— Megmondhatja atyjának, hogy nem pályázom a maga földjére.

A szerelmes leány erős elhatározása

— Az ellenem indított hajsza többi motivumairól eskü alatt érdekes vallomásokot fognak tenni Lőrinczi Vilma, Titkos Ilona, továbbá utóbbiak komornája és magántitkárja. Kivülük ügyemnek még csak egy érdekes tanuját idézem meg: dr. Olah Gusztávot, aki itt a Schwarzerben, mint az I—III. kerületi járásbíró hivatalos orvosszakértője előbb Ausztriában, pedig mint atvám részéről meghívott magánorvos vizsgált meg engem.

— Egy héttel ultimátumot küldök! — mondta már egészen felizgatva a leány és kis energikus keze az asztalra csap.

— Ha ez alatt az idő alatt kibocsájtanak, mindenkinek megbocsájtok. Ha nem, minden üldözömmek érdeme szerint fizetek a bíróság előtt!

Eddig tart a furcsa interjú a legérdekesebb pesti regény hősnőjével, amelynek megszerzési körülményeihez hasonlóan még aligha volt része a Schwarzerba belépett újságrónak.

**1 darab kék százelessel
1,000.000 lejt nyerhet
a Zsidókórház sorsjegyével.
Huzás október 5.
Kapható Kochnál, Str. Eminescu (Deák F.-u.)**

Nagy tombola és táncest ma a Városi Kávéházban a munkanélküliek és szegények javára

Négy veszedelmes betörőt fogott az aradi rendőrség

Tizenegy betörést ismertek be — Háromszázezer lej értékű lopott holmit találtak — Orgazdák a rendőrségen

Két aradi detektív sikeres fogása

Közeleg a tél és dermedtő árnyékában a hűn egyre merészebben üti fel a fejét. Ajtókat fészit fel, ablakokon surran be és felfeszített szekrények, kifosztott lakások jelzik az útját. Nem mulik el nap, hogy újabb betörésről ne adna hírt a rendőri jelentés. Csak a közelmúltban leplezett le a rendőrség egy nagyszabású betörőbandát, amely nem kevesebb, mint 25 betörést ismert be és most egy újabb bünszervezet sorozatos üzemelmei elé tett pontot.

A kisebb-nagyobb betörések és besurranó folvajlások a rendőrség legutóbbi nagy fogása után sem szüntek meg, ami minden kétségei kizáróan igazolta azt a feltevést, hogy még egy nagystílusú betörőbanda választotta működése színteréül Aradot. A nyomozó hatóságok fáradhatatlanul kutattak a vakmerő betörők után és fáradozásukat végül az elmúlt éjszaka siker koronázta.

Az aradi rendőrség két detektívje, Zecuta János és Chirila János az elmúlt éjszaka négy gyanús külsejű egyénre lettek figyelmesek. Minthogy igazolni nem tudták magukat, felkísérték őket a rendőrségre, ahol meglepő eredményre jutottak. Amikor megmotozták őket, a legkülönbözőbb betörőszármazékat találtak náluk. A terhelőbizonyítékok sulya alatt az előállítottak beismerő vallomást tettek. Megállapítást nyert, hogy egyikük Orb Gergely 31 éves Bica községbeli közműmester, rovtomultu betörő, míg a másik három előállított Baica Miklós 21 éves, Bakos Mihály 21 éves és Michele János 22 éves büntetett előéletű csavargókkal azonos. Csaknem egész éjszaka folyt kihallgatásuk, amely még a vártnál is meglepőbb eredménnyel végződött. Kiderült ugyanis, hogy csaknem valamennyi Aradon, a legutóbbi elkövetett betörésnek az előállítottak a szerzői. Bár bünlajstromuk még koránt sincs összeállítva, már eddig is tizenegy, a közelmúltban elkövetett betörést ismertek be.

A négy tagból álló vakmerő betörőbanda eddigi beismerő vallomása alapján a következő helyeken követett el betörést: *Kozsinek* Elemér Str. Vecse 7. szám alatti lakásán, özevgy *Szakács* Jánosné Vágóhid-ucca 11. szám alatti lakásán, *Juhász* Gábornál Str. Mocioni 11., *Weinberger* Ernőnél ugyanabban a házban, *Markovits* Sándornál Calea Saguna 52., *Fick* Józsefnél Str. Baritiu 14., *Szilágyi Ferenccel* Str. Penes Curcan 30., *Varga* János Str. Eminescu 10. sz. alatti lakásán, *Muntean* Elena lakásán Str. Eminescu 42., *Matusek* Mártonnál Str.

Csecsemőgyilkosság

egy aradmegyei községben

Letartóztatták a gyilkossággal vádolt anyát.

Porzalmas leletről tett ma jelentést az aradi ügyészségnek a ménesi csendőrség. Néhány nappal ezelőtt bizalmas értesítést kapott az örs parancsnoka, hogy a szomszédos Miniseli községben Horga Mária néni mintegy félévvel ezelőtt gyermeke született. A bestiális anya azonban a csecsemőt nyomban születése után megfojtotta és a kis holttestet elásta kertjükben. A csendőrség a feljelentésben megjelölt helyen ásott s néhány centiméternyire a föld felszínétől valóban előkerült a már teljesen oszlásnak indult holttest.

Horga Mária a csendőrségen beismerte, hogy gyermekét hét hónapra szülte, azonban az állítása szerint holtan jött a világra. Mivel nem akarta, hogy a faluban tudjanak szegényéről, éjjel kiment a kertjükbe, ahol gyermekének holttestét elföldelte. A csendőrségnek az a gyanúja, hogy Horga Mária gyermekgyilkosságot követett el s ezért előzetes letartóztatásba helyezték s holnap szállítják be az aradi ügyészségre.

Tudor Vladimirescu 17. és *Tischler* Györgynél Str. Vulturul 21.

A tekintélyes lajstrom azonban korántsem teljes és a rendőrség most a teljes bünlajstrom összeállításán fáradozik. A betöréseknél összeselopt holmit, jó részben lakásberendezési tárgyakat, a betörők vallomása alapján részint lakásokon, jó részben azonban *Alba* János Str. Grivitei 10. szám alatti, valamint *Istók* István mikalakai lakosoknál találták meg. Ugy *Albut*, mint *Istókot*, valamint annak vadházastársát, *Buturca* Sabinát orgazdaság vádjával terheltlen őrizetbe vették.

Két toprongyos emberpár kanvarodék be a rendőrség kapuján. A kezük testvériesen egymásbafonódik. Csak azután látja az ember, hogy láncok kényszerítik a kezeket egymás mellé. A betörők azok, akiket most sorra kivisznek működésük színterére, hogy a helyszínen állapítsák meg az általuk okozott kárt. Már eddigi bevallásuk szerint is mintegy 300 ezer lej értékű holmit lopott össze ez a négy rongyos ember. A vakmerő betörőket valószínűleg már holnap átkísérik az ügyészségre.

Pénzhamisító bandát fogtak el Ujaradon

Titkos pénzverde egy tomesmegyei községben — Letartóztatott cigányok

Az ujaradi csendőrség a tegnapi nap folyamán nagyszabású pénzhamisító bandát leplezett le. A csendőröknek már régebben tudomásukra jutott, hogy a tomesmegyei Saceni községben a cigányok egy titkos pénzverdét rendeztek be, amelynek segítségével hamis huszlejesekkel szándékoztak a vidéket elárasztani. A terhelő bizonyítékok sulya alatt *Ciolan* György és *Buda* György csendőrök őrizetbe helyezték *Riste* János, *Bergea* János, *Bocz* György, *Caldarar* Iota Saceni községbeli és

Florian Constantin vingai illetőségű cigányokat.

Kihallgatásuk során a letartóztatott cigányok beismerő vallomást tettek. Elmondották, hogy a pénzhamisító bandát *Florian* Konstantin vingai cigány szervezte meg, a pénzverdét pedig *Borgea* János lakásán rendezték be. A csendőrök a vallomás nyomán azonnal házkutatást tartottak *Borgea* lakásán és ott találtak is egy, huszlejesek gyártására alkalmas gipszmintát. A pénzhamisító cigányok ügyében a csendőrség még folytatja a nyomozást.

Az aradi vízjavítási munkálatok eredménye

A mésztartalom minimálisra csökkent — A mangánt nem sikerült kiküszöbölni — A kolozsvári egészségügyi hivatal mérnöke átveszi az aradi ivóvíz-vizsgálat irányítását

Élénk figyelem kísérté Aradváros nagyközönsége részéről az *Aradi Közlönynek* mindazon cikkeit, amelyekben azokról a kísérletekről számoltunk be, amelyeket a városi vízművek igazgatósága folytatott az aradi ivóvíz minőségének feljavítása érdekében. Azok a kísérletek, amelyek *Tripa* Mihály városi főmérnök vezetésével a vízüzem területén lefolytak, a legszebb eredményekkel biztatták Aradváros vezetését: az ivóvízből a méasztartalom csaknem teljesen eltűnt és vastag rétegekben üledék le a kísérleti medence falaira, csupán a mangán csökkent a várakozáson aluli mennyiségben.

Tripa főmérnök, városi vízüzem-igazgató javaslatára, Aradváros vezetősége elhatározta, hogy az eddig lefolyt kísérletek tanulságainak alapján a vízszűrésnek régi, angol rendszerű módszerére térnek át újra, előbb azonban meghallgatják egy vízügyi szakértő szakvéleményét, aki a lehetőség szerint külföldi szakember legyen. Ettől a tervétől azonban a dolog anyagi vonatkozásainak költségessége miatt a gyakorlati megvalósításban eltért Aradváros vezetősége, mert amint *Radu* dr. ma közölte az *Aradi Közlöny* munkatársával, egy, speciális bizottság fogja összegezni az

eddig lefolytatott kísérletek eredményeit a kolozsvári egészségügyi hivatal egyik speciális képzettségű mérnökének személyes asszisztálása mellett, *Gherman* kolozsvári mérnök a közeljövőben érkezik Aradra, hogy átvegye a vizsgálat irányítását. Ugyanezzel a munkával párhuzamosan készül el az a számvetés is, amely előzetesen kiszámítja, hogy mibe fog kerülni Arad városának a vízszűrés rendszer tervbevetett átalakítása. Aradváros közönsége nagy érdeklődéssel tekint a víz-vizsgálat eredménye elé.

Az aradi mozíkok mai műsora

Fél 5, 7 és fél 10 órakor:

CENTRAL MOZGÓ: Annv Ondra első hangosfilmje, KICSERÉLLM A FELESÉGEM. Rendkívüli ötletes, mulatótató vígjáték. A többi szerepekben Andre Pilot, Adele Sandrock, Felix Bresart és Siegfried Arno. Ezt megelőzi a Schmeling-Stribling boxmérkőzéséről készített komplett hangosfilm.

SELECT MOZGÓ: 5. negyed 8 és negyed 10 órakor: AZ ERDÉSZLEÁNY. Zenéjét Mozart hasonló című operettjéből és egyéb dalműveiből Bruno Granichstaedten állította össze. Főszereplők: Irene Eisinger, Paul Richter, Oskar Karlweis és Halmay Tibor.

ELITE MOZGÓ: POKOL RABJAI. Kalandordrúma. Főszereplők: Imogene Robertson, John Gilbert és Ernest Torrence.

GRADISTE MOZGÓ: SZENT LAJOS HIDJA. Erkölcsovéta. Főszerepekben: Lily Damita, Don Alvarado és Raquel Torres.

HIREK

Divatmozaik

Tulnyomóan glóknis szabás, csikós, kockás, mintás kelme, kedves, fiatalos vászon, piké- és selyemgallérok, kézelők a divát elengedhetetlen tartozékai. Az övonal — minden lecsuszató próbálkozás ellenére — szigorúan megmaradt derékvonalon, csak az övek lettek ismét egészen keskenyek. Fimohtátság a szövethúrára felgombolható pellérin.

Az esti ruhák kivétel nélkül farangsabásúak, nagyon bőven glóknizódnak és földig érnek. Anyaguk főképpen kreppszatín és kreppszorzset. A kivágások leginkább szögletesek és lényegesen kisebbek, mint tavaly. Az esti köpenyek majdnem a ruha hosszágáig érnek, anyaguk nehéz arany- és ezüstlamé, brokát és bársony. Ezek mellett azonban látni egészen kicsi kis spenzerszerű esti kabátkákat is. Ezek prém nélkül rendszeren a ruha anyagából készülnek, elüti bélésel.

Átmeneti köpenyben, sőt kosztümben is a mintás a favorit. A köpenyek nem ritkán bő raglánsabásúak, a kosztümkök övvel és szórmevel. Kísérleteznek a bőrrel, különösen a színes lakkal a köpeny díszítésénél.

A bluz elengedhetetlen tartozéka a mostani öltözködésnek. Délelőttre kötött, vagy hergoit anyagból pullover formájában is, délutánra Crepe de Chine vagy georgetteből, nagy lepkeszerű kihajtóval, dus kézimunka-disszel.

Trottórcipőben vezet a krokodil és a nehezebb sevro. Délutáni vagy alkalmiában a lakk, simán és kombinálva, az antilop és a selyemsevro. Alkalmi cipőnél egészen magas a sarok. Trottór-nél egészen alacsony. —(eb)

— **IDÓPROGNÓZIS.** Részben felhős, igen enyhe idő várható.

— **Iorga miniszterelnök perel.** Bucurestiből jelentik: Iorga miniszterelnök megbízta Chemale ügyvédet, hogy a Dreptatea című napilap és az Incotro politikai hetilap ellen indítson pert rágalmazás és becsületsértés miatt. A miniszterelnök elhatározta, hogy pert indít mindazok ellen, akik becsületébe gáznak.

— **Légügyi minisztérium alakul.** Bucurestiből jelentik: A Lupta értesítése szerint mégis megalkakíták az aviatikai minisztériumot. A miniszter személyéül Nitescu Valentint szemelték ki.

— **Lemondott a városi interimár-bizottság nemzeti-parasztpárti tagja.** Aradváros interimár-bizottságának mai ülésén hivatalosan bejelentették, hogy dr. Veliciu Emil, az interimár-bizottság nemzeti-parasztpárti tagja a bizottságban viselt tisztségéről önkéntesen lemondott. A város vezetősége a lemondást sajnálattal tudomásul vette. Értesülésünk szerint Veliciu dr. visszavonulásának politikai természetű okai vannak. Illetékes ilyen nyert információink szerint a megüresedett bizottsági tagsági hely betöltésére egyelőre nem kerül sor; mindazonáltal nincs kizárva, hogy a belügy-minisztérium saját hatáskörében kinevez valakit Veliciu dr. helyére.

— **Amikor Aradváros kasszája duplán lizet.** Az interimár-bizottság ma a városi szabályrendelet tárgyalása során a város pénzkészletével is foglalkozott. Pacuraru Brutus interimár-bizottsági tag a pénzkészlet fokozottabb ellenőrzésének szükségességét hangsúlyozta, mert — amint mondtotta — még az elmúlt rezsim idején előfordulhatott az a tény, hogy a város duplán fizetett ki egy 67 ezer lejes tételt, amely a városi moziroda tartozása volt. Az interimár-bizottság megfelelő módosításokat eszközölt a szabályrendeletben, hogy a jövőben a hasonló megiepetéseket elkerülhessék.

— **Közel egymillió új közmunka Arad megyében.** A megyei prefektúrán október hó 15-én tartják meg az Uirad-Zádorlak közötti megyei utkövezési munkálatainak pályázatát. A közmunka értéke 778.000 lej.

— **Aljegyzőt keresnek az arad megyei Siklóson.** Az arad megyei Siklós község előjárósága október hó 5-ére hirdetett pályázatot a siklósi aljegyzői állás betöltésére. A pályázóknak szükséges, hogy a megfelelő képesítési okmányokon kívül legalább egy évi gyakorlattal is rendelkezzenek.

Szederhát község közigazgatási sorsa felett dönt szombaton Arad megye új interimár-bizottsága

Mit kívánnak a szederhát lakosok? — Bizonytalan időre maradt el Pop Valér dr. erdélyi miniszter aradi látogatása — Betöltik Popovici Sever dr. üresen maradt helyét a megye kinevezési bizottságában

Dr. Serbanu György megyei prefektus ma délelőtt átvette a megyei adminisztráció ügyeinek vezetését. Az Aradi Közlöny munkatársának érdeklődésére kijelentette, hogy dr. Pop Valér erdélyi miniszter szombatra jelzett látogatása elmaradt, mivel a miniszter nem jelent meg a temesvári legionarius-kongresszuson sem, amelynek alkalmából felkereste volna Arad megyét is. Az erdélyi miniszter aradi látogatásának időpontja így bizonytalan időre toldódott ki újra.

A megye interimár-bizottsága szombaton délelőtt tartja meg második ülését a hivatalos eskületétel óta. Az ülés tárgysorozatán a megye adminisztrációs ügyei szerepelnek, amelyek közül kiemelkedik Szederhát és Varjas

— **A Bethlen-kormány terve nem végrehajtható.** Budapestről jelentik: Zsitvay a „Magyarország”-nak adott intervjújában kijelentette, hogy a Bethlen-kormány által tervbevetett hitbizományi reformot és szekularizációt a mai viszonyok miatt nem lehet végrehajtani, mert zavarokat okozna.

— **Arad megyében keresnek egy gyilkos brassó megyei anyát.** A napokban érkezett meg az arad megyei csendőrpáncsnokságra a brassói páncsnokság körözése, melyben közli, hogy Vanile Anna 19 éves Zizin községbeli leány-anya megölte gyermekét és állítólag Arad felé szökött. A megyei csendőrség a nyomozást bevezette.

Ocsóbb lett a fotócikk!

Rövid kivonat az árjegyzékből:

9/12 filmpack — — Lei 150

10/15 atelier lemezek Lei 80—100

atb. ezen arányban. Kizárólag elsőrangú gyártmányok. — Bővebb ismerteő árjegyzék ingyen.

BLOCH H. fotóház Arad.

— **Radu dr. intervenciója az aradi divízióparancsnokságnál.** Dr. Radu Cornel interimár-bizottsági elnök ma délelőtt megjelent az aradi divízióparancsnokságon, ahol Manafu ezredes, vezérkari főnök fogadta. Dr. Radu kifejtette tervét a távollevő Balacescu tábornok divízióparancsnok helyettese előtt, amelynek értelmében a divízió tisztikarának aktív anyagi segítségét szeretné megnyerni az aradi munkanélküli akció érdekében. Manafu ezredes közölte Radu dr. elnökkel, hogy a parancsnok holnap, szombaton érkezik vissza Aradra: a maga részéről lelkes támogatásáról biztosította Aradváros vezetőségének képviselőjét.

— **Felrobbantottak egy bányavasutat a Ruhrvidéken.** Recklinghausenből jelentik: Ma reggel a ruhrvidéki Drewerben ismeretlen tettesek — a gyanú szerint kommunisták — felrobbantották a bányavasutat. Két helyen történt robbanás. A tettesek kézrekerítése érdekében nagyszögű jutalmat tűztek ki.

Tekintse meg

Lévai és Szigeti cipőáruház újonnan átalakított kirakatait!

Színház főbejárataival szemben.

— **Deutsch Andor sarkóavátása.** Egy éve már, hogy Deutsch Andor, Arad gazdasági életének ez a kiváló egyénisége, a Kereskedelmi és Iparkamara alelnöke tragikus körülmények között eltávozott az élők sorából. Az elhunyt, aki az aradi izraelita hitközség érdemben gazdag alelnöke volt, halálával mély ürt hagyott hátra nemcsak a hitközség, valamint a város kereskedőinek, de Arad egész társadalmának életében. Emléke aranybetűkkel van belevésve Aradváros emberbaráti és társadalmi intézményeinek történetébe és a szívekbe egyaránt. — Deutsch Andor sarkóvét e hó 11-én, délelőtt 11 órakor avatják fel az izraelita temetőben ünnepélyes keretek között.

arad megyei községek versengésének ügye. Arról van ugyanis szó, hogy a szederhátiak tiltakoznak az ellen a terv ellen, hogy a község hivatalát, amelyet Varjas község szerzett meg magának, egyszersmindenkorra elvegyék vagy végérvényesen az egész községet a pécskai közigazgatás hatáskörébe olvassák be. Az interimár-bizottságnak kell döntenie, hogy lesz-e önálló primárja, vagy nem Szederhát községnek?

Ezenfelül sor kerül a megyei kinevezési bizottságban üresedésben levő bizottsági tagsági hely betöltésére is, mely dr. Popovici Sever után maradt. A megyei interimár-bizottság tagjai sorából fog kiküldeni valakit a kinevezési bizottsági hely betöltésére.

Hindenburg nyolcvannégy éves

Ismeretlen helyre távozott az ünneplések elől.

Berlinből jelentik: A birodalmi köztársaság elnöke ma töltötte be 84-ik életévét. Hindenburg a gazdasági körülményekre való tekintettel minden megemlékezést megtiltott születésnapjával kapcsolatban és erre a napra ismeretlen helyre távozott Berlinből, hogy ne ünnepelhesse.

Hindenburg születésnapja alkalmat ad annak a kérdésnek a felvetésére, vajon ne hosszabbítsák-e meg Hindenburg elnökségének időtartamát. Politikai körökben komolyan foglalkoznak azzal a tervvel, hogy két esztendővel megtoldják Hindenburg mandátumát és hasonló esetet is fel tudnak hozni a terv alátámasztására, amennyiben hivatkoznak Ebert elnök hasonló esetére.

— **1158 munkanélküli vettek listára Aradon.** Október elsején nyertek ideiglenes befejezést Aradon a munkanélküliek első hivatalos összeírásának munkálatai. Eszerint eddig 1158 munkanélküli családöt tartanak nyilván a segélyakció városi központi irodájában. A város a munkanélkülieket egyelőre közmunkákkal segítyezi: a tél folyamán természetbeni segélyekben is fogja részesíteni őket.

— **A Tábla helybenhagyta a feketeszesz-ügy aradi szereplőinek letartóztatását.** A feketeszesz-panama aradi vonatkozásainak kivizsgálására az igazságügyminiszter által külön delegált vizsgálóbíró, Mokdovan Sabin dr. az elmúlt hét folyamán letartóztatásba helyezte Spiensy Károly pénzügyi szeszellenőrt és Ardelean Miklós ternovai adóhivatali főnököt. A két tisztviselő letartóztatását az aradi törvényszék vádpanácsa is jóváhagyta, a mely ellen a tisztviselők felfolyamodást jelentettek be a temesvári Táblához. A Tábla most foglalkozott a felfolyamodással és megerősítette a törvényszék vádpanácsának határozatát és így a két tisztviselő egyelőre harminc napig letartóztatásban marad.

— **Városszerte nagy feltűnést keltett a Vadász-kürt-kabaré megnyitása.** Az elegáns, de egyben intím jellegű kabaréhelyiségben előadott világvárosi nivóju műsornak sikerült a publikum sorában jó hangulatot idézni elő. Az előadóművészek tudásuk legjavát adták és a vendégek szolid árak mellett pontos kiszolgálásban részesülnek. Mind-ebből megállapítható, hogy a Vadász-kürt-kabaré a szezon legnagyobb sikerű szórakozóhelyének ígérkezik.

— **Grosz Mór aradi fuvarozó fogságban marad.** Grosz Mór aradi autófuvározó — mint az Aradi Közlöny jelentette —, a tegnapi nap folyamán kérelmet adott be az aradi törvényszékhez, amelyben szabadlábra helyezését kérte 50.000 lej kaució ellenében. Az aradi törvényszék vádpanácsa ma foglalkozott a kérelemmel, amelyet visszautasított. Grosz Mór a törvényszék döntése ellen a temesvári táblához jelentett be felfolyamodást.

A Vadászkiert Kabaré műsora köztetszést arat. Reggelig tartó pompás hangulat. Szolid árak.

A Népszövetség Budapestre érkezett delegátusa magyar interjút ad

A magyarok iránt érzett szimpátiából megtanulta a magyar nyelvet — „Elő kell segíteni Magyarországot talpraállítását” — A népszövetségi bizottság megkezdte működését

Budapestről jelentik: Tiler, aki annakidején mint Schmidt főbiztos helyettese a magyarok iránti szimpátiából megtanult magyarul, ma magyarnyelvű interjút adott az újságíróknak. Arra a kérdésre, hogy milyen eredmények várhatók a népszövetségi bizottság működésétől, Tiler kijelentette, hogy korai jóslatokba bocsátkozni, azonban az a tény, hogy a Népszövetség ilyen gyorsan és ilyen hathatósan sietett a kérdés megoldására módot keresni, biztató jelként szolgál. A bizottság valamennyi tagja meleg szeretettel van Magyarország iránt és alaposan részt kíván venni Magyarország talpraállításában.

— Nagy örömmel jöttem ismét Magyarországra! — mondotta Tiler tovább — hiszen távozásomkor sok jóbarátot hagytam itt s ez az évek folyamán mindig erős kötelék volt közöttünk és Magyarország között.

Amikor a szakértői bizottság munkájáról és az eredmény kilátásairól kérdezték, nem akart semmiféle nyilatkozatot adni. Kijelentet-

te, hogy ez nem az ő feladata, hanem Suvich dr.-é, a szakértői bizottság elnökéé, aki a jövő héten érkezik Magyarországra. De annvit mégis megjegyezt, hogy Magyarország jelentős diplomáciai eredményként könyvelheti el azt, hogy a Népszövetség olyan hamar határozta el magát a szakértői bizottság delegálására.

— A gazdasági és pénzügyi helyzettel kapcsolatban — mondotta — a bizottság minden tagja egytért velem abban, hogy elő kell segíteni Magyarországot anyagi javulására.

Elmondotta még, hogy a magyar nyelvtudását külföldön való tartózkodása alatt is magyar könyvek olvasásával őrizte meg.

A népszövetségi bizottság tagjai egyébként ma már megkezdtek a látogatásokat és bemutatkozásokat. Minden előkészület megtörtént, hogy a bizottság megkezdje munkáját. A pénzügyminiszteriumban helyiségeket nyitottak a szakértői bizottság számára. A bizottság jelentését a népszövetség pénzügyi bizottsága minden valószínűség szerint rendkívüli ülésen tárgyalja majd le, míg a magyar kérdés komplexuma a Népszövetség januári ülészakán kerül le tárgyalásra.

Esterházy herceg váltópere egy bucuressi-i bankárral

A herceg nem váltotta be a 105 ezer dolláros váltóját. — Négyezer pengő kártérítés.

Budapestről jelentik: A törvényszék ma tárgyalta Esterházy Antal herceg váltóperét Cernoveanu bucuressi-i bankárral, aki 105 ezer dollár értékű váltóját nem tudta a herceggel beválttatni. A herceg ügyvédje a devizakorlátozással védekezett a törvényszék azonban kimondta, hogy ez nem mentesít a fizetési kötelezettség alól, annál kevésbbé, mert hiszen a tartozást pengőben is fedezni lehetett volna, éppen ezért az alperest 4000 pengő kártérítésre ítélték.

— Edison halála bármely pillanatban bekövetkezhetik. Washingtonból jelentik: Th. A. Edison orvosai ma kijelentették, hogy a beteg állapota rohamosan hanyatlik és a vég feltartóztatatlannul közeledik. Edison már 24 órája letargikus állapotban fekszik. Az utóbbi időben elvesztette teljesen érdeklődését már a tudományos munkája iránt is. A halál bármely pillanatban beállhat.

— Öngyilkos aradi fiatalember. Jankovics Demeter, 24 éves, Str. Brancovici 24. szám alatti ségai lakos ma este fél 10 órakor öngyilkossági szándékból marószódát ivott. Súlyos belső sérülésekkel a kórházba szállították. Tettének oka ismeretlen.

— Áramszünetelés. A villanytelep igazgatósága értesíti a mb. fogyasztó közönséget, hogy nagyobb mérvű javítások miatt folyó hó 4-én, vasárnap az áramszolgáltatás szünetelni fog: Reggel 8—11-ig Bul. Carol, Bul. Dragalina, Calca Banatului, Malul Muresului, Calca Saguna, Str. V. Stroiescu, Str. Eminescu, Piata Catedralei, Str. Metianu és az ezen utcák által határolt részeken. Reggel 8—12-ig: Calca Aurel Vlaicu, Str. Mocioni, Str. Ghiba Birta, Str. Marasesti és az ezen utcák által határolt részeken, továbbá Gaiban, Ségában, Gradiste, Micalaca és a CFR Depou-ban. Reggel 8—2-ig: Parneavaban.

— Vasárnap délután 4 órakor kezdődik az aradi nyomdászok szüreti mulatsága a Gutenberg-Otthonban (Akác-ucca.) Tánc reggelig. A zenét elsőrendű cigányzenekar fogja szolgáltatni. A jövedelem a munkanélküli nyomdászok javára lesz fordítva.

Kirabolták a marosvásárhelyi betegsegélyzőt

Száznegyvenezer lejt vittek el a páncélszekrényből. — Elegáns emberek bandája követte el a tettet.

Marosvásárhelyről jelentik: Vakmerő rablómerénylet történt Marosvásárhelyen az ottani betegsegélyző pénztár helyiségében. Ismeretlen tettesek keveset éjjel után behatoltak a betegsegélyző pénztárba, ott feszítővasak segítségével feltörték az egyik Wertheim-szekrényt s az ott talált 140 ezer lej készpénzt elrabolták. A tettesek ezután eltávoztak a feltört helyiségből, majd távozás közben, ugylát-szik, meggondolták a dolgot s úgy határoztak, hogy visszatérnek és a másik Wertheim-kasszát is megfuriák. Óvatosan vissza is kerültek a betegsegélyző pénztárhoz, mielőtt azonban munkájukhoz hozzákezdhetek volna, valami zaj megzavarta, mire hanyathomlok elmenekültek.

Az azonnal megindított nyomozás megállapította, hogy a kasszafurást ugyanaz a háromtagú betörőbanda követte el, amely 1923. óta működik Románia nagyobb városaiban. Ugyanaz a társaság követett el sorozatos betöréseket, bankrablásokat és kasszaurásokokat Nagyváradon, Kolozsvárt, Bucurestiben, Nagy szebenben és Szászrégenben. A banda feje egy ötven év körüli, feltűnően elegáns férfi. Ő a rablások értelmi szerzője.

A másik egy harminc éves, kimondott donzsuan típusú fiatalember, aki a terepszemlét, illetve az előzetes felhajtást szokta elvégezni. A betegsegélyző pénztár egyik tisztviselője határozottan emlékszik rá, hogy ez a férfi pár nappal ezelőtt bent járt a Cassa Cercuala helyiségében és injekciót kért. Erre orvoshoz utalták, ő azonban nem távozott el rögtön a helyiségből, hanem még percekig ott időzött, mialatt alaposan szemügyre vette az ott lévő pénztárszekrényeket. A banda harmadik tagja egy fiatal, 22—24 éves soffőrsapkás mechanikus.

A hatóságok azt is megállapították, hogy a kasszafurók nem a legmodernebb betörőszerszámokkal dolgoznak, munkájukat azonban primitivebb szerszámok dacára, kitűnően végzik el. A veszedelmes rablóbanda tagját az éjszakai legújabb rablásuk után a nyomozás adatai szerint azonnal vonatra ültek és elutaztak Marosvásárhelyre. A marosvásárhelyi hatóságok információi szerint minden valószínűség szerint Kolozsvár felé vették útjukat. A személyleírásuk alapján Marosvásárhelyről országos körözést adtak ki ellenük.

— Elítélt orgazdák. Néhány hónappal ezelőtt betörők jártak Világ János aradi borkereskedő üzletében, ahonnan nagyvértékű bór-árut vittek el. A rendőrségi nyomozás megállapította, hogy a betörést Asztalos János és Hargha Gyula betörők követték el, akik megszöktök Aradról. A törvényszék elrendelte körözésüket. A mai főtárgyaláson felelősségére vont a azonban Nagy Péternét és Dragon Vasilnét, akiket orgazdasággal vádoltak. Az asszonyok tagadták a terhükre rótt büncselekményt, azonban részben a rendőrségi jegyzőkönyvek, részben pedig a tanuvallomások igazolták a vádat s ezért a törvényszék a két asszonyt egyenként 3—3 hónapi fogházbüntetésre ítélte.

— Lopás az aradi állatvásáron. Pinteá János gazdálkodó kiment a vásárra lovat venni. Amint az állatokat vizsgálva sorrajárta a vásárt, megdöbbenve vette észre, hogy 2500 lejt tartalmazó tárcája eltűnt. A gazdálkodónak szerencséje volt, mert csakhamar jelentkezett Sulitescu Todor, aki a tárcát megtalálta a szekere alatt. Valószínű, hogy a tolvaj a tárcát a szekér alá dobta abban a reményben, hogy majd később magához veszi, azonban megelőzők és így a tolvaj csalatkozott reményében. Az ügyben Jelelean komisár megindította a vizsgálatot.

ASSZONYOM!

Mit óhajt kérem?
Talán nyolcszintű divatlapot husz divatmodellel?
Vagy nyolc színyomású kézimunka oldalra kíváncsi?
Esetleg nyolc oldal terjedelmű, különböző, mintájú kelim, gobelin, roca, szőnyeg, kézimunka mintákkal óhajt megismerkedni?
Akar szurtsablont női fehérnemű, ágynemű, milő és monogramokról?
Ugyebár érdekli a legkiválóbb irodalom is?
Szolgálhatunk társadalmi, színházi, gazdasági cikkekkel is!
Ha van kisgyermek, a gyermekrovat is érdeklil
Bredeti új regényünk októberelsején indult, címe:

„A herceg két asszonya.”

Kérjen

ingyenes mutatószámot!

a Magyar Uriasszonyok Lapja
szerkesztősége és kiadóhivatalától
Budapest, VI., Jókai-ucca 37.

— A radnai állomás forgalmi tisztviselőjét szabadrábra helyezték. Az aradi vizsgálóbíró — mint az Aradi Közlöny jelentette — letartóztatásba helyezte Divin Jánost, a radnai állomás forgalmi tisztviselőjét, mert állítólag fosztogatta a radnai állomás büfféjét. A vasúti tisztviselő ügyével ma foglalkozott az aradi törvényszék vádtaácsa, ahol Pop Sándor dr. ügyvéd, Divin János védője kifejtette, hogy a tisztviselő a büffé tulajdonosának kérelmére ment tegnap éjszaka a helyiségbe, mert a büffétulajdonos előzőleg panaszkodott, hogy állandóan dézsmálják a pénztárát. Midőn pedig a csendőrség Divint letartóztatta, a büffés huszezer lej kártérítést kért a tisztviselőtől, annak ellenében pedig hajlandónak mutatkozott, hogy a csendőrséggel „elintézi” az ügyet. A vádtaács bizonyítva látta Divin János ártatlanságát, s ezért elrendelte szabadrábra helyezését. A vasúti tisztviselő már ma délután el is hagyta az ügyészség fogházát.

A francia Nemzeti Bank aranyvára bevehetetlen

A Francia Bankból nem lehet aranyat lopni — Háromszázmilliárd lej értékű arany a föld alatt — Kétezer ember számára van hely az aranypincében — Gáz, víz és homoktenger az aranypince védelmében

Avilág aranykészlete szakadatlanul áramlik Páris felé

A francia nemzeti bank ötvenkilenccmilliárd frankot őriz szimaranyban. Ez a világtörténelemnek a legnagyobb aranykincse. Ezt az óriási kincset a francia bank földalatti pincében helyezték el, amelyek a bank épülete alatt valóságos várszerűen épültek ki.

Az uccáról nézve a francia bank épülete alig különbözik más közönséges házaktól és csak akkor válik érdekessé, ha egy bankhivatalnok kíséretében, akinek a zsebében ott van a pontos rendőri jelentés a látogató személyéről, lemegyünk a pincébe. Ez nem azt jelenti, hogy két ember megy le az arany fészkehez, mert a hivatalnokhoz tíz egyenruha kulcsár csatlakozik. Mindegyiknél egy másik ajtónak a kulcsa van és ha egy kulcsár hiányozna, akkor már nem lehetne lejutni a földalatti arany kincsekhez.

Az aranyvár harminc méter mélységben a föld alatt húzódik meg. A falai öt méter vastagok és acélbetonból vannak építve. A falak fölött egy óriási vízvezetékcső húzódik, amely után több réteg következik, úgy, hogy a legnagyobb repülőbomba sem árthatna az aranykészletnek.

Magába a pincébe egy kürtőszerű lejáraton keresztül lehet jutni, amelynek vastag falait szintén acélbetonból építették. Több ilyen kürtőszerű lejárati is van, de csak az egyik az igazi, a többi arra való, hogy az esetleges látogatókat félrevezesse. Magához az aranyhoz egészen különösen kombinált ajtókon keresztül lehet jutni. Az ajtók valóságos dugók. A falban nem látni mást, csak egy hatalmas vasgyűrűt, amelyet különleges elektromos szerkezet segítségével lehet megmozdítani és erre a dugóajtó kihúzódik a falból és ahogy átlépünk az ajtón, automatikusan újból elzárja az a falat. Minden ilyen ajtó tíz tonna súlyú és tíz ilyen ajtón kell keresztülvergődni, amíg végre harminc méter mélységben feltáruhnak előttünk az aranyvár csodái.

Óvintézkedések az arany szédítő birodalmában

Az arany hatalmas állványokon fekszik s az állványsorok uccaszerűek. Az uccákban kis villamos kocsik közlekednek, amelyek az aranyat egyik helyről a másikra szállítják. Vert aranyat, pénzt, alig lehet látni, mert az arany legnagyobb része rudakban fekszik itt. A rudakon különböző bélyegzők jelzik, hogy milyen országból került az arany a bankhoz. Egy más mellett látni Anglia címerét, az Unió bélyegzőjét, a spanyol címet, a német birodalmi sást, az orosz cári kettéjű sást és azoknak az indiai fejedelmeknek a címerét, akik az aranykincsük egy részét a francia bankban őriztetik. Az aranypincében csodálatos rend és tisztaság uralkodik. Fehér bóbítás öregasszonyok járnak az aranyrudak között, akik a porszemeket tisztogatják le a hatalmas aranydarabokról. Az örök unatkozva üldögelnek székükön és tulajdonképpen egyéb dolguk nincsen. minthogy arra vigyáznak, hogy tűz ne keletkezhessen az arany csodálatosan egyszerű otthonában. Másra nem igen kell vigyázniok. Ezekből az aranykészletekből nem lehet lopni. Már csak azért sem, mert egy-egy aranyrudnak olyan óriási a súlya, hogy azzal egyszerűen elszaladni nem lehet, ezenkívül az óvintézkedéseknek kiépített rendszere örökös az arany biztonságára. Ha a legcsekélyebb rendellenesség történne az aranyvárban, akkor vészjelek adnák ezt hírül nemcsak a bank épületében, hanem a környék valamennyi rendőrszobáiban is. A vészjelek után automatikusan csanóajtók nyílnak meg a földalatti folyosók tetején és ezeken keresztül óriási víztömegek és homoktöme-

gek öntenék el a kijáratot, amelyen keresztül nem juthatna senki. Titkos csövezetésekből forró gőzök és kábitó gázok áradnának az arany pincéjébe, amelyek azt a vakmerő rablót, aki ki akarná fosztani az aranyvárat, elpusztítanák.

A földalatti aranyvárat úgy építették meg, hogy háboru esetén is teljes védelmet nyújtson. Még egy hosszabb megszállást is kibírhatna.

Az aranyvárban kétezer ember számára van hely és konzervekből óriási készleteket halmoztak fel, azonkívül raffinált hűtőkészülékeket helyeztek el úgy, hogy ez a védőőrség még friss élelmiszereket is kaphatna és az aranyvár

Kártérítésre ítélték egy aradi háztulajdonost, mert nem tartotta be a lakbérszerződést

Elvi jelentőségű döntés az törvényszéken — Konkurens üzletet nyitott a háziur a házában

Elvi jelentőségű ítéletet mondott ki az aradi törvényszék Topciu—Ionescu-tanácsa. A keresetet Galbács András és felesége aradi vegyeskereskedők adták be, akiknek a Hal-téren Fink Albert házában van üzletük. Galbács András, midőn az üzlethelyiséget kibérelte a háztulajdonostól, olyértelmű megállapodást kötött vele, hogy házában hasonló természetű üzlet nem lehet. A megállapodás ellenére Fink Albert, aki addig lisztnagykereskedést tartott, fűszerárut is kezdett árusítani s ezzel oly erős konkurenciát csinált lakójának, hogy az kénytelen volt üzletével felhagyni. Fink Albert ellen, hivatkozva a megállapodásra, amely a bérleti szerződés meköötésénél létrejött, keresetet adott be

kétezer főnyi őrsége hat hónapos ostromot is kibírta. Még arról is gondoskodtak, hogy titkos ivóvíz források és nagy gondossággal beépített légcsatornák gáztámadás esetére is biztonságot nyújtsanak. Az arany francia várát nem lehet sem elfoglalni, sem kirabolni.

A legérdekesebb azonban az, ha végigjártuk az aranypincét, akkor úgy látszik, hogy kevés az arany, amelyet itt őriznek és nagyon sok az üres állvány, amely még arra vár, hogy a világ minden részéből újabb aranyszállítmányokat hozzanak ide. A francia bank úgy építette meg a maga földalatti aranyvárat, hogy ne csak annak az óriási aranytömegnek legyen bőségesen helye, amelyet most őriznek Párisban, hanem még arra is legyen hely, hogy még több aranyat lehessen itt elhelyezni.

A legutóbbi aranyszállítmányok

Itt írjuk meg, hogy az Echanger Telegraph hatalmas cikkben számol be arról, hogy a világ aranykészlete egyre áramlik Páris felé. A Francia Bank aranykészlete a múlt héten 750 millióval növekedett. Amerikából 500 milliót, Amszterdamból 23 tonna súlyú aranyat szállítottak Párisba.

az aradi járásbírószágon, amelyben kártérítés megítélését kérte.

A járásbírószágon azonban az ipar és a kereskedelem folytatásának szabadságára való hivatkozással a keresetet elutasította. A per felebezés folytán került a törvényszék elé, amely megváltoztatta a járásbírószágon ítéletét, helyt adott Timár Andor dr. ügyvéd előterjesztésének, aki Galbács András képviselőjében azzal érvelt, hogy a bérleti szerződés azzal a feltétellel jött létre, hogy Fink Albert házában több vegyeskereskedés nem lehet. A törvényszék megítélte Galbács András követelését és kötelezte Fink Albertet a lakója által igényelt kártérítési összeg megfizetésére.

SPORT KÖZLÖNY

Megérkezett a bécsi Slovan Aradra

A csapat első romániai mérkőzését Aradon játsza — A romániai fura után Jugoszlávián és Törökországon keresztül vezet a bécsi csapat útja — Beszélgetés a csapat vezetőjével

Aradon legutóbb a WAC mutatta be a bécsi iskola szépségeit. A WAC pompás játékkal elragadtatta az aradi szakértő közönséget. Azóta itt jártak már a magyar élc csapatok, de az osztrákokat nem tudták feledtetni, pedig amit a Ferencváros bemutatott, az száz százalékos futball volt. Most hosszú szünet után ismét alkalmunk van a híres osztrák játékosok gyönyörködni. Köztudomású, hogy jelenleg a középeurópai futball-triumvirátus éllovasa Ausztria, jelenleg az osztrákok futottak fel a legjobb formára, aminek kézenfekvő bizonyítéka, hogy a Középeurópai Kupa küzdelmében a leszakadt magyar és olasz, illetve cseh csapatokkal szemben, mind a két osztrák résztvevő áll még. Ezek után érthető is, hogy a bécsi Slovan aradi bemutatkozását nagy érdeklődés kíséri. A csapat, amely Szombaton és Vasárnap szerepel Aradon, már ma éjjel a Budapest felől érkező gyorsal befutott. A Fehér Keresztben szálltak meg és itt alkalmunk volt beszélgetést folytatni a csapat vezetőjével, dr. Nikolicssal, valamint az együttes válogatott játékosával. A fura vezető a következőket mondta:

— A csapatom az utóbbi néhéz bajnoki fordulón tuljutva, most ismét bomba formában van. Az aradi csapatok erőviszonyait nem ismerem, de a magyar csapatok itt elért eredményei mértékadóak a részemre, azok mutatják, hogy Aradon egy nagy csapat sem mehet biztosra. Az újpestiek, valamint a Vasással szemben elért szép eredményeiket a lelkesedésükkel magyarázom és jól tudom, hogy a

lelkes játék gyakran többet ér, mint a technika. Egy biztos: nagyon fogunk igyekezni arra, hogy a bemutatkozónk maradék nélküli sportot nyújtson. Győzni fogunk, — de ami szintén nagyon fontos —, szép játékot kívánunk bemutatni.

Majd a játékosokhoz fordultunk, akik a szobáikba tartanak. Mind szép szál, izmos legények, látszik, hogy a futballal keresik kényerüket és a kondícióra fektetik a fősúlyt. A kérdésekre szinte kórus felel:

— Győzni akarunk, győzni fogunk!

Románia atlétái a Balkán-olimpiádon

Aradról Fritz és Havaletz indultak Athénbe.

Vasárnap, október 4-én veszi kezdetét Athénben a Balkán-olimpiád atlétikai versenye, amelyre a következő versenyzők indultak el Romániából: Hirschfeld, Giur, Csernovski, Popovici, Lapusan, Manca, Panait, Pavelnic, Schöpp, Vitályos, Virgil, dr. Biró, Havaletz, Fritz, Bodea, Ciobotariu és M. L. Mar. A fentnevezett versenyzők között szerepel két aradi atléta, Fritz és Havaletz, akiktől nagyon szép eredményeket várunk. Mint érdekességet említjük meg, hogy ezuttal történt meg először, hogy temesvári atléta nem kapott helyet az expedícióban.

O Uj súlydobó-rekord. Hirschfeld 16.04 cm.-es világrekordját De Hart délamerikai versenyző 16.24 cm.-es kolosszális dobásával tulszárnyalta és ezzel beállította az új világrekordot.

Dinu Cesianu nem járt Badacsonyan

A Cuventul szerint a párt politikailag veszedelmes elemeinek eltávolításáról tárgyalt a nemzeti párt elnöki tanácsa.

Bucurestiből jelentik: A Cuventul megállapítja, hogy a Kolozsvárt történt „baráti találkozó” tulajdonképp a nemzeti párt elnöki tanácsának ülése volt, mert a tagok nagy többsége megjelent. A lap szerint heves vita folyt az ülésen a párt politikailag veszedelmes elemeinek, Boilának, Bucunak és Dobrescunak eltávolításáról. Megtörténik-e az alvezérek kizárása, azt nem lehet tudni, de biztos, hogy a nemzeti-parasztpárt kebelében legközelebb nagy események történnek.

Dinu Cesianu, nársi követ a leglátározottabban megcáfolja, hogy Badacsonyan hatóság tanácskozást folytatott volna Maniuval. Kijelenti, hogy sohasem járt Badacsonyan. Maniuval egy fürdőhelyen találkozott, ahol természetesen elbeszélgetett vele, de ez nem volt „hatóság” és fontos politikai tanácskozás.

Különös szerelmi bonyodalmak egy végrendelet körül

Amikor a halott asszony jóvá akarja tenni bűnét.

Bécsből jelentik: a bécsi kerületi bíróság érdekes pert tárgyalt, amelyet egy özvegy ember indított elhunyt feleségének huga ellen. Azt kérte a panaszos, hogy a bíróság kötelezze sógornőjét a vele való házasságkötésre. F. Mária asszony, az elhunyt feleség, házasságának egész ideje alatt megtartotta tekintélyes vagyonát s még a lakásuk bérleti szerződésébe sem vételezte be férjét mint társtulajdonost. Mielőtt meghalt, végrendeletében úgy döntött, hogy férje csak akkor kaphat a hagyatékából, ha feleségül veszi a sógornőjét. Az asszony ezzel, mint végrendeletében írja, egy régi hibáját kívánja jóvátenni, mert a férfi valamikor a fiatalabb nővéreket udvarolt, el is jegyezte, de aztán az idősebbik is szemet vetett a fiatalemberre s mert gazdagabb volt, magának hódította el.

Az özvegyen maradt férj gondolkodás nélkül eleget akart tenni a végrendeletnek, de az elhunyt asszony huga kereken kijelentette, hogy nem bocsátja meg a régi hűtlenséget és semmiképpen sem lesz a felesége. Ezért fordult az elutasított kérés a bírósághoz, mert hát az örökségről egyáltalán nem akar lemondani. A bíróság kihallgatta a sógornőt s amikor a bíróság előtt is kijelentette, hogy nem hajlandó feleségül menni a panaszoshoz, érvénytelennek nyilvánította a végrendeletet. A férj tehát ilyen bonyodalmak után mégis megkapja az örökséget.

Egy autó halálútja a Királyhágón

Egy iparos kizuhant és súlyosan megsebesült. A soffőr bravúrija.

Nagyváradról jelentik: Tegnap este 11 órakor majdnem tragikussá válható autóbussz-szerencsétlenség történt a Királyhágónak Várad felé első oldalán. Egy várad-i kereskedővel és iparosokkal megrakott autókamion, egy 902-es számú hathengeres Chevrolet megszaladt a lejtős úton és az árukkal és emberekkel teli autóbussz örült rohanásba kezdett és az első pillanatban úgy látszott, hogy biztos halálba rohan. Az egyik fordulónál egy Pinckermann nevű várad-i iparos nagy ivben kivágódott az autóból és súlyos sérüléseket szenvedett. Az iparos valószínűleg magasan felállott az autóbán és így zuhant ki. Az autóbán ülők megrémülve látták társuk tragédiáját és eszeveszesen kiáltani kezdtek. A soffőr, Ámos József bravúros ügyességgel „megfogta” az autót és sikerült is örült rohanás után egy árokba vezetni — minden borulás nélkül.

Azonnal a kizuhant iparosért siettek, akit felvették az autóra és beszállították a Zsidókórházba, ahol első segélyben részesítették. Állapota súlyos de nem életveszélyes.

Kolozsvári Mentők Sorsjátéka !! Főnyeremény 1 millió Lei. Legközelebbi húzása okt. 4-én.

Sorsolásra kerülnek: 250.000, 50.000, 25.000 és még számos nagy nyeremény
Sorsjegyek állandóan vásárolhatók tőzsdékben, bankban. Egy egész sorsjegy ára 100, fél-sorsjegy 50 Lei. Vidéki megrendeléseknél 19 Lei portó hozzáadásával megrendelhető a főbizományosnál: **ROKSTEIN TIVADAR** Arad, Str. Vidra No. 1. és a Központi Sorsjegyirodánál Cluj, Str. Memorandului No. 16.

Megerősödött az osztrák szövetséges kormány helyzete

Létrejött a megegyezés a keresztényszocialista-párttal és a Landbund tagjaival — Lemond a nagynémet osztrák pénzügyminiszter —

Bécsből jelentik: A kormány és a pártok között ma egész nap folytak a tárgyalások. Este kilenc órakor már-már ugylátszott, hogy a nagynémetekkel sikerül létrehozni a megegyezést, amikor ezek kijelentették, hogy az a nyilatkozatuk, mintha elismernék a szövetségi kormányt, nem történt meg és ez a hír csak félreértésen alapul.

A váratlan fordulat következtében a kormány azonnal a Heimatsblock tagjaival kez-

dett tárgyalásokat, amelyek esti tíz óráig eredményekre is vezettek. A tárgyalásokba később bekapcsolódtak a keresztényszocialisták és a Landbund képviselői is, amelyek összeségének számaránya tökéletesen biztosítja a kormány számára a parlamenti többséget. A váratlan fordulat következtében az elterjedt hírek szerint Fürst dr. osztrák pénzügyminiszter, aki a nagynémet-párt exponált képviselője volt a kormányba, lemond.

Egymillió lejes „befektetéssel” gyártották a hamis huszlejeseket a kolozsvári pénzhamisítók

Egy megszökött feketeszesz-lovag leplezte le a tökéletes hamispénz-üzemet — Angliából és Németországból rendelték a gépeket és szakkönyvekből tanulták ki a hamisítás „mesterségét”

Óráról-órára újabb letartóztatások várhatók

Kolozsvárról jelentik: Az a nagyszabású ércpénz-hamisítás, amelyet a kolozsvári sziguranca a város egyik mellékutcájában leplezett le, az egész ország pénzpiacait foglalkoztatja, mivel a hamisítók oly tökéletes huszlejes ércpénzekkel árasztották el az országot, amelyeket még a szakértők is csak tüzetes vizsgálat után tudnak az igaziaktól megkülönböztetni. Az Aradi Közlöny tudósítja az alábbiakban számol be a szenzációt keltő nyomozás legfrissebb eseményeiről és megállapításairól:

Egymillió lejes befektetés — pénzhamisításra

A bűnügy előzményei voltaképpen meg arra az időre nyulnak vissza, amikor az új 20 és 5 lejes ércpénzt a román állam forgalomba hozta. Ekkor fogamzott meg először a pénzhamisító társaság két tagjának, Zimmermann Emilnek és Benedek Henriknek agyában a gondolat, hogy — milyen könnyű is volna ezt utánozni... Egyekőre azonban nem történt semmi.

Az első kísérlet 1930. tavaszán volt. Eredménytelenül végződött. Ettől kezdve azonban a kolozsvári Zimmermann s a nagyszebeni Benedek Henrik, akik rokonságban is állnak — egyre sürűbben érintkeztek egymással és csakhamar megállapodtak abban, hogy „pénzben” fognak dolgozni. Egyik utazás a másikat követte külföldre. Budapest, Bécs, majd néhány németországi város voltak azok az állomások, ahonnan a hamisításhoz szükséges kellékeket, gépet, prést és anyagot igyekeztek beszerezni. Novemberben egy Bécsből rendelt, meglehetősen drága pénzverő gépet kaptak, amely azonban szintén nem bizonyult jónak.

Az a jó gép, amelyet most lefoglaltak a hatóságok s amellyel a hamisítók zavartalanul dolgoztak, 1930. december 24-én érkezett meg Bécsből. Az addigi kísérletek mintegy egymillió leibe kerültek a társaság tagjainak nélkül, hogy ez év januárjáig egyetlen bani hasznot is láttak volna belőle.

A legnagyobb precizitással..

Ettől kezdve a legintenzívebb munka kezdődött meg. Ugyanebben az időben megérkeztek az Angliából és Németországból megrendelt „szakkönyvek” is, amelyekből a pénzhamisítók megtanulták a pénzverés mesterségének minden fogását. Az új gép kitűnően bizonyult

s lázas tempóban indult el a munka. Legprecízebben kiosztották egymás között a szerepet. A pénzverés Zimmermann Emil kolozsvári munkácsy-uccai műhelyében történt. Magában a száraz munkában Zimmermannak Ilies József mechanikus segédkezett, aki mint üzemvezető, mint félig-meddig társ volt alkalmazásban. A pénzügyi részt, a finanszírozást Zimmermann rokona, id. Benedek Henrik látta el Nagyszebenben. Benedek Henrik nagy sertés- és marhaexportálást bonyolított le s ebben a minőségben állandó kontaktust tartott fenn a külfölddel. Ugyanakkor fia, Benedek Jenő ugynevezett összekötő szolgálatot teljesített Nagyszeben és Kolozsvár között. Ő szállította át Kolozsvárról Nagyszebenbe a már kész „árut”.

A társaság ötödik tagja, Spierer Márton kolozsvári lakos volt.

A különbség: egytized milliméter

A hamisított 20 lejes egyébként, amint arról mindjárt a leleplezéskor hírt adtunk, meglehetősen sikertűl hasonmása a törvényesen kibocsátott pénznek. A különbség csak annyi volt, hogy míg az eredeti husz lejes 1.6 milliméter vastag, addig a hamis 1.5 milliméternyi. A pénz súlya és pengése azonban tökéletesen egyezik a valóddal.

Hogy a színben se legyen feltűnés, a hamisított pénzt porondban tartották, hogy ne kapjon levegőt. Így azután a színben is tökéletesen hasonlítottak a valódi pénzhez.

Talán évekig dolgozhattak volna még zavartalanul a pénzhamisítók, ha három héttel ezelőtt nem történnék meg a titkos feljelentés. A szebeni hatóságokhoz mindössze pársoros feljelentés érkezett és arról számolt be, hogy a nagyszebeni Benedek Henrik összeköttetésben áll egy kolozsvári pénzhamisító üzemmel. Ennek alapján indult meg a nyomozás. A feljelentő (a sziguranca egyelőre titokban tartja a nevét) azelőtt szoros összeköttetésben állott a pénzhamisítókkal, utóbb azonban összekülönbözött velük. Egy ideig hallgatott; bizonyos bűncselekmények miatt azonban, amiket a feketeszesz körül követett el, menekülnie kellett az országból. Az erdélyi hatóságok elfogatási parancsot adtak ki ellene, azonban sikerült neki letartóztatása előtt külföldre menekülni. Innen küldte el azután három héttel ezelőtt leleplező feljelentését az erdélyi hatóságokhoz.

Az öt letartóztatott pénzhamisítót a sziguranca inspektorátusa vénteken dőben átadta az ügyészségnek.

A Fehér Kereszt étteremben október 1-től szenzációs családi műsor! Normális árak. Parkett-tánc. Elsőrendű jazz.

RÁDIÓ KÖZLÖNY

Rovatvezető: Sztolár Jenő

Hipnotizálás rádióval

Nemrégiben nagy feltűnést keltettek azok a kísérletek, amelyek során Fitzgilbonsnak sikerült a Springfield-i leadóállomás stúdiójából szavaival a bostoni Brunswick Hotelben tartózkodó egyéneket hipnotizálni. Az eredményes kísérletek különösen azért jártak nagy hatással, mert napjainkban nagyon gyakori eset, hogy valamely büntény elkövetője azzal védekezik, hogy felbujtója hipnotizálta és tettét akarata ellenére követte el. Ezért az a feltevés ijesztette meg az embereket, hogy ha rádióval, amit sok ezren hallgatnak egyszerre, sikerülhet a hipnotizálás, akkor alias szándéku emberek, egy leadóállomást hatalmukba kerítve elképzelhetetlen arányú bünteteket, politikai zavarokat okozhatnak. Ennek a lehetőségével foglalkozott E. Free, az amerikai „Popular Radio” folyóiratban, aki arra az eredményre jutott, hogy ez a veszély a legcsekélyebb mértékben sem fog fenn, amit maguk a megejtett ellenőrző kísérletek eredményei bizonyítanak. Ugyanis bebizonyosodott, hogy a kísérletek rádióval csak akkor sikerültek, ha a hipnotizálандó egyének már előzőleg a hipnotizáló befolyása alatt voltak.

Veszedelemet tehát nem jelenthet a rádió a hipnózis szolgálatában, de ezek a kísérletek is azt mutatják, hogy milyen hatalmas terjesztője és élethű reprodukálója az emberi gondolatnak a rádió.

A recsegő hallgatózsinór. Recsegő zsinór mindennapi jelenség. A hallgatók jórésze állandóan rossz és a rossz hallgatók 80 százaléka zsinór miatt rossz. Roppant kellemetlen dolog különösen vidéken, a tanyán, távol a kereskedelmi gócpontoktól. A hallgató idegesítően recseg, hol kimarad a hang, hol egyik hallgatóból a másikba szalad. Hol a hiba, kérdezzük? Nem tévedünk, a zsinórban. Igen, de hol? Akárhol is fogjuk meg a zsinórt, mindenütt recseg. Pedig könnyen lokalizálhatjuk a hibapontot. A zsinórt az asztalra fektetjük és egy súlyos tárgyat helyezünk rá. Most ha megrázogatjuk a két félzsinórt, hamar megtaláljuk, hogy melyik felében van. Ugyanilyen további felerésszel rájövünk a hibás részre. Rendszerint a kagyló tövében, vagy a másik végén, a peceknel van. Felvágjuk a zsinórt óvatosan lefejtjük a két belső érről a pamutot, látjuk, hogy szét van porlódva az összesodrott fémezsinór. Ha van finom 0.1 mm. vagy még vékonyabb csupas drótunk, ezt sodorjuk rá a hibás részre. Utána pamuttal szorosan bekötjük, majd a külső burkolatot ismét ráhúzzuk.

Jó földelés készítése. Nagyon jó földelést készíthetünk, ha 1—2 négyzetméter 2—3 mm.-es ónozott drótból készült közönséges, kerítésnek használt dróthálót, melyhez a földvezetéket 3—4 helyen hozzáforsztjuk, a földbe 1—2 m. mélyen elásunk. Hogy a drótháló mindig nedves legyen, szénporrrel vesszük körül.

Rádió műsor.

— Romániai időszámítás. —

SZOMBAT, OKTÓBER 3.

Bucuresti 14. Gramofon, 14.50. Gramofon. 19. Sibiu-eanu zenekar: Könnyű és román zene. 21.20. Gramofon. 21.30. Opera. — Budapest, 10.15. A rádió házikvartettjének hangversenye. 13. Déli harangszó. 13.05. Gramofonhangverseny. 5. A porcellánművészet. 6.30. Vidák Sándor és cigányzenekarának hangversenye. 8. A budapesti szabadstílusú kirkó Európa bajnokságok. 8.15. Kalmár Pál hangversenye a Fejes szalonzenekar kíséretével. 9.15. A művészet válsága. Márkus László előadása. 9.45. Bécsi keringők. A m. kir. Operaház tagjából alakult zenekar hangversenye. Majd: Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye. — Bécs, 12.30. A Weiss zenekar, 14.45. Gr. 16.02. Gr. 18.05. A bécsi szimfonikus hangversenye. 20.45. Hegedűszonáták: 1. Beethoven: D-dur szonáta. 2. A-dur szonáta. 21.30. Bécsi est, a Holzer zenekar és szólisták közreműködésével.

BILLER IRÉN ELMONDJA, hogy keservesen csalódott férjében

Egy aradi ur látogatása a könnyező primadonnánál — Beszél Sam Fengelről, akit nem is így hívnak és akinek milliói a holdban vannak — Oszinte és nem akarja, hogy megpukkadjanak barátói

Biller Irénkeről van szó, aki néhány hónap előtt olyan hirtelen és szeleburdi módra, ahogyan ragyogó szerepeiben megszokta már a színpadon, férjhez ment egy amerikai milliómoshoz. Egészen szabályszerű operettlibretto: a kis vidéki primadonna egy-kettőre felküzd magát a kassai és pozsonyi színpadokról a főváros csillogó rivaldái elé... Kedves, gamines modora és grüberlis mosolya hamarosan belekacagta magát a pesti közönség szívébe. Ugy elkelt egy kis őszinte kacagás, egy kis üde, szívből jövő, csibészes komédiázás a mindennapi gondok ezerarcu árnyának elűzésére. A budapesti publikum hamarosan tombolva ünnepelte és éveken keresztül nem lehetett vetélytársa Biller Irénnek a fővárosi operettszínpadokon.

Most már csak egy hiányzott, a budapesti primadonnák mindenkori álmának teljesülése: az amerikai dollármilliomos, aki elviszi a fővárosi primadonnát a tengerentúli meseországba... Persze a valóságban nem úgy festenek a dollármilliomosok, mint a primadonna-álmok hősei, az operett-hercegek, hanem bizony többnyire kopaszodó és nem ritkán molett, közép-termetű urak: tőzsdések, vagy ahogy odaát nevezik őket: brokerok, vállalkozók, akik azután egyetlen szerelmes mozdulattal kiragadják a becézett és agyonünnevelt pesti primadonnát a közönség tapsorkánijából és magukkal viszik a dollárok hazájába.

Ez történt Biller Irénnel is, akiért eljött Mr. Sam Fengel Amerikából és nagy könnyhullatások, keserves bucsuzkodások, megható jelenetek után magával vitte Amerikába. Megjárták Hollywoodot, majd Newyorkban szállottak meg, az egyik előkelő hotel apartementjében, ahol szertefoszlott álmok után kijózanodva és egy kicsit megszeppenve néz körül a primadonna. Nyitott szemmel nézi a valódi Amerikát és meglátja, rájön arra, hogy Amerika ma már nem a bőségnek és gazdagságnak a meseországa, hanem a profán napi gondok, kétségbeesett küzdelések ismerős világa...

És hamarosan rájött arra is, hogy a mesebeli herceg csak amolyan talmi dollárherceg, sőt nem is Sam Fengel a valódi neve, hanem egy egyszerű galiciai kivándorolt zsargonhangzású nevét viseli... Mi több, nem is nagyvállalkozó, csak utazója valamelyik gyárnak. Második finálé, amikor a primadonna megtudja, hogy a „milliárdos” becsapta őt. Szegény Biller Irén kiábrándulva ült hotelszobájában, ahol egy Newyorkból hazatért aradi ur meglátogatta. A primadonnával folytatott érdekes beszélgetését

az alábbiakban meséli el az Aradi Közlöny számára:

— Biller Irén ott ült előttem az elegáns newyorki hotelszobában. Nem nagyvált, nem pózolt, nem komédiázott, úgy beszélt, mint ahogy a színpadon szokott: közvetlenül és egyszerűen. Őszintén megcáfolja a férje legendás gazdagságáról keringő híreket. Nem hallgatja el csalódását azért, hogy pesti kolléganő megpukkadjanak az irigységtől és várják az amerikai mesebeli herceget, aki ma már nem létezik... Mert a pesti kulisszák sápadozó, bizony, csendesesen megszürrülő világában így öregszenek meg többnyire a várakozásban a nagy primadonnák s a kicsi görlicék is...

— Természetesen nem tagadom, azt hittem, hogy jómódu amerikai vállalkozó a férjem — mondotta nagyon komoly arccal a grüberlis mosolyu primadonna. — Hiszen annyit mindentől és mindenkitől elszakadtam, mikor eljöttem Pestről, ahol éveken keresztül becéztek, ünnepeltek... Hát szabad réám megharagudni azért, hogy most nem játszom ki magam a világ legboldogabb asszonyának?... Nem vagyok az, csalódtam... Bevallom, fionvágyam van. Olyan idegen nekem minden, az egész Newyork subwayval, elevatedieivel és minden felhőkarcolójával együtt. Pest minden zuga szívembe van zárva, a régi barátok, ismerősök, kollégák, a melegszívű drága pesti közönség. Idegen, árva gyermeknek érzem magamat ebben az impozáns és hatalmas városban, melyet szívemből csodálok, megrendülve, lélegzetvisszafojtva bámulok, de amelyet nem tudok megszokni.

Visszavágyom Pestre, a színpad után, a régi, kedves pesti arcok, sikerek, ünneplések hívnak vissza... Bár már otthon lehetnék újra, soha többé nem hagynám el az én egyetlen, drága pesti közönségemet, a színpadot, amely az éltető elemem, a megszokott kedves környezetet, barátokat, ismerősöket...

Igy beszélt Biller Irén, nem nagy hangon, csak egész csendesesen és grüberlis arcához sehogyan sem illő komolysággal, miközben nagyokat, mélyeket és szabályosat sóhajtott... A szép álomnak vége, Biller Irén hazatért, kiábrándulva, letörve. De azért nem féltük Billert. Hamarosan ismét a régi lesz, a kulisszák festett világa visszavarázsolja az illúziókat, melyekhez a primadonna hozzászokott s a harmadik felvonás happy endjét még meghozhatja a jövő. Csak amerikai dollárhercegek ne mutatkozzanak a láthatáron, mert Biller most már tudja, hogy: „Nem mind arany, ami fénylik...”

21.30. Táncczene. — Belgrád, 13.35. Nemzeti zene. 17. Gramofon. 18. Nemzeti dalok, 18.30. Rádiózenekar. 22. Rádiózenekar. 23. Gramofon. 23.30. Séta Európán át. — Hellsberg, 17.15. Szórakoztató zene. 22.10. Vidám est, 23.30. Táncczene Berlinből. — Langenberg, 18. Szórakoztató zene. 20.15. Königsberg, 21.15. Vidám est. 23.30-ig esti zene. 24.30. Jazz — Milano, 17.50. Könnyű zene. 18. Gramofon, 20.15. Szórakoztató zene. 20.40. Gramofon. 24. Táncczene. — Palermo, 21.30. Hangverseny. 22. Gramofon. 22.30. Lehár Éva című operettje. 24.25. Hangverseny. — Róma, 18.30. Szórakoztató zene.

VASÁRNAP, OKTÓBER 4.

Bucuresti, 12. Rádiózenekar. 13. Gramofon, 18. Motzoi-zenekar: könnyű és román zene. 21. Lehár: A vig özvegy című operett. — Budapest, 11. Református istentisztelet. 12. Róm, kath. istentisztelet. Majd: Az Operaház tagjából alakult zenekar hangversenye. E hangverseny szünetében: „Rádiókrónika“. Elmondja: Papp Jenő. 3. Gramofonhangverseny. 4. Előadás. 4.30. Rádó Szabad Egyetem. 5.35. A „Rádióélet“ gyermekjátsszórája. 6.10. A Székesfővárosi Zenekar hangversenye. 10.35. „2000 év“ muzsikája gramofonon“. Majd:

Radics Jóska és cigányzenekarának hangversenye. — Bécs, 11. A bécsi kamarakar hangversenye. 13.10. Zenekari hangverseny. 16.05. Népszerű hangverseny. 18.20. Ariák. 19.20. Gál János: B-dur zongoranégyese. 20.45. Wagner—Bruckner-művek. 20. Parsifal, előjáték. 23.40. Könnyű zene. — Belgrád, 12.20. Cigányzene. 13.30. Szórakoztató zene. 22.30. Puccini: Bohémélet gramofon operája. — Berlin, 16.20. Operettábrándok. 19. Szórakoztató zene. 19.55. Verdi: E-moll vonósnégyese. 21. Puccini: Pillangókisasszony című operája az Operaházból. Utána: Táncczene. Langenberg, 21. Népszerű zene. Majd 24-ig esti zene. Utána: Jazz. — Milano, 17. Operett, 19. Gépzene. 20.25. Könnyű zene. 21.45. Robbiani: Karenin Anna című operája. — Palermo, 22.30. Olasz szimfonikus zene. — Pozsony, 20. Bucsuvacsora című rádióoperett 3 felv. 23.20. Cigányzene, Róma. 18.30. Ének- és zenekari hangverseny. 21.10. Gramofon. 22. Zenés bohózat, Utána Offenbach: Az ezredados leánya, operett II. felv. — Varsó, 13.15. A filharmonikusok Beethoven hangversenye. 15.40. Népdalok. 18.45. Vidám ének. 19.15. Szórakoztató zene. 21.15. Népszerű zene, 24. Könnyű- és táncczene

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A mai aradi hetipiacon buzában alig volt forgalom

Mázsánként 240—250 lejért kelt el. A csehországi tilalom súlyos következményei

A mai hetipiacon a buzában nagy kínálat volt, azonban a kereskedők körében nem mutatkozott különösebb vételkedv. Ennek ellenére is azonban a buza métermázsája délelőtt 240—250 lejes áron kelt el. A délután folyamán azonban a vételkedv teljesen megszűnt, úgy, hogy a gazdák nagymennyiségű buzát voltak kénytelenek visszaszállítani a falvakba.

Az exportőrök tartózkodó magatartása főképpen azzal magyarázható, hogy a cseh beviteli engedélyekre vonatkozólag még mindig nem érkezett kedvező értesítés és így nincs meg a kihatás arra, hogy az exportőrök az összevásárolt gabonát elhelyezhessék. A jelenlegi helyzet annál kellemetlenebb, mivel az aradi exportőrök abban a reményben, hogy a csehszlovákiai export elé nem gördülnek akadályok, már régebben nagyobb mennyiségű buzát kötöttek le fix időre a gazdáknál, melyet most át kell venni. Az exportőrök természetesen nem hivatkozhatnak arra, hogy nem kapnak Csehszlovákiába beviteli engedélyt. Az aradi kereskedők raktáraiban már eddig is nagymennyiségű gabona gyűlt föl, amelyen nem tudnak tudni. Ez pedig csak a kereslet csökkenéséhez és a gabonaárak eséséhez vezethet.

A temesvári tőzsde vezetősége egyébként tegnap megbízható forrásból arról értesült, hogy a cseh nagytanács most fog foglalkozni

a behozatali engedélyek ügyével, még pedig olyképpen, hogy erre a szezonra kvótális alapon pontosan megállapítja, hogy mely államok milyen mennyiségben exportálhatnak gabonát Csehszlovákiába. A temesvári prefektus egyébként ma telefonon érintkezésbe lépett Radianu földművelésügyi államtitkárral, akinek az ügyről jelentést tett. Radianu megérte fogadta a közléseket és azonnal felhívta Prágát, utasítást adva csehszlovákiai követünknek, hogy a bánági és erdélyi gabonások érdekében minden lehető el kell követni, hogy a cseh kormány a román exportot felszabadítsa. Radianu utasította Emandi követet arra is, hogy közvetlenül is lépjen érintkezésbe a cseh nagytanács vezetőivel, igyekezzen elérni, hogy azok a kvótális megállapításoknál előnyben részesítsék Romániát. Mindenekelőtt is háromezer vagon buzáról van szó, amelyet Csehszlovákia már megvásárolt tőlünk és ez a mennyiség utban van. Rendkívül kellemetlen volna, ha ez a mennyiség most az országhatáron kívül rekedne és rengeteg zavart és kárt okozna úgy a cseh, mint a román érdekelteknek.

A cseh malnok egyébként a leghatározottabban igénylik kormányuktól, hogy a román gabona behozatalára engedélyt adjanak, miután az minőségileg sokkal jobb, mint a jugoszláv, bolgár, vagy a magyar buza.

Az aradi husarak

Eldől az aradi husarak sorsa.

Ismeretes olvasóink előtt, hogy a város vezetősége próbavágatást rendelt el az aradi sertéshusarak októberhavi megállapítására. Az Interim-bizottság mai ülésén Pacuraru Brutus kamarai vezértitkár delegálta annak megállapítására, hogy az aradi hentesek és mészárosok milyen feltételek mellett szerzik be a vágómarhákat, hogy ennek megállapítása alapján lehessen kikalkulálni az október hóban megállapításra kerülő új maximális husarakat.

= Aradi valutaárak. Dinár 2.98, márka 40, pengő 27.50, olasz lira 8.50, dollár 171, francia frank 6.70, cseh korona 5, schilling 2.50, svájci frank 33. — Devizák: Belgrád 2.99, Berlin 40.15, Budapest 28, London nincs jegyezve, Milánó 8.83, Newyork 169, Páris 6.75, Prága 5.01, Bécs 23.65, Zürich 33.10.

— Megnyílt az olasz gyarmati kiállítás. Rómából jelentik: Mussolini ma nyitotta meg az első nemzetközi gyarmati kiállítást. A kiállításon Olaszország, Franciaország, Belgium és Dánia vesznek részt.

= Magyarányméret-román árpa-üzlet. Berlini gabonakereskedelmi körökben tudni vélik, hogy a német kormány félhivatalos vállalata, a D. G. H. útján előrehaladott tárgyalásokat folytat a román kormánnyal egy kompenzációs árpa-üzletre vonatkozóan. Már a múlt esztendőben is volt Németországnak hasonló megállapodása Romániával, amelyet az idén meg akarnak ismételni és pedig oly módon, hogy a román árpa ellenében német iparcikkeket szállítanak.

= Budapest nem fontban, hanem svájci frankban teljesíti fizetéseit. Budapestről jelentik: A főváros külföldi hitelezői hivatkozással a font esésére, azzal az előterjesztéssel fordultak a főpolgármesterhez, hogy a főváros a jövőben ne fontban, hanem svájci frankban teljesítse fizetéseit. Mivel a kérést indokolatlannak tartják, rendkívüli közgyűlést hívnak össze a kérdés letárgyalására.

= A mai hetipiac árai. Tojás darabja 1.60—1.80 lej, kövér liba párja 360—420, sovány liba 140—160, sovány kacsa 70—90, kövér kacsa 140—160, tyúk 40—60, csirke nagyság szerint 70—90, tehén turó 8—10, juhturó 32—35, vaj 60—80, tej literje 5—6, tejfel 30, kelkáposzta egy darab egy lej, zöldbab kg. 8—10, burgonya 3—4, hagyma 3—4, fokhagyma 10—14, alma 3—5, savanyú káposzta 7—8, zöldpaprika négy darab egy lej, szőlő 4—8, szilva 8—10, barack 10—18. Gabonaárak. Buza 240—250 lej, árpa 260—300, kukorica 200—300, zab 295—300, rozs 230 lej métermázsánként. Előállat-piac. Disznó 24—26, borjú 19—22, tehén 12—14 lej kilogrammonként, bárány egy pár 500—600 lej. Takarmányok. Széna 150—200, lóhere 270—300, szalma 25—30 lej métermázsánként.

= Az Arad és Vidéke Fűszerkereskedők Szindikátusa e hó 4-én délelőtt 10 órakor az egyesület nagytermében rendkívüli választmányi ülést tart, amelyre ezton is meghívja tagjait. Az ülés tárgya a munkanélküliek segélyezésének akciója.

= Megsemmisített aradvárosi árlejtés. A bucuresti-i központi árlejtési hivatal ma délután táviratilag semmisítette meg Aradváros vezetőségének egyik legutóbbi árlejtését, amelyet az aradi színházépületben levő egyik lakrész kiadatása érdekében tartottak meg. A bucuresti-i központi hivatal rendelkezése szerint a város vezetősége köteles tíz napon belül új árlejtést kiadni a lakásrész bérbeadása érdekében.

= Az aradi tűzoltók téli csizmái. A városi interim-bizottság mai ülésén elhatározta a város vezetősége, hogy tíz napon belül gondoskodni kíván az aradvárosi tűzoltóság téli csizma-szükségletének fedezéséről. A város vezetősége határozottan kimondta, hogy a szükséges mennyiségű csizmát árlejtés útján fogja beszerezni. Az árlejtés feltételei megtekinthetők a városi gazdasági hivatalban.

Az utódállamok külföldi adósságai

Csehszlovákiában 169, Magyarországon 322, Jugoszláviában 338, Romániában 367 és Auszóriában 385 pengő a fejkvóta

Budapestről jelenti az Aradi Közlöny tudósítója: Egy kiváló magyar statisztikus, Buda Kálmán dr. igen érdekes tanulmányt publikál az utódállamok helyzetről a nemzetközi pénzpiacon. A nagy gonddal összeállított táblázatok az egyes utódállamok hosszú lejáratú kölcsöneit 1930. végén így összegezik:

Ausztria 2542 millió pengő, Csehszlovákia 2401 millió pengő, Jugoszlávia 4402 millió pengő, Magyarország 2809 millió pengő, Románia 6319 millió pengő.

A hosszú lejáratú államadósságok megoszlása, tehát a fejkvóta a következő:

Ausztria 206 pengő, Csehszlovákia 152 pengő, Jugoszlávia 328 pengő, Magyarország 160 pengő, Románia 341 pengő.

Ha a hosszú lejáratú államadósságokhoz a bank és egyéb külföldi magánadósságokat is hozzászámítjuk, akkor a fejkvóta alakulása a következő:

Ausztria 385 pengő, Csehszlovákia 169 pengő, Jugoszlávia 338 pengő, Magyarország 322 pengő, Románia 367 pengő.

Az utódállamok közül tehát Csehszlovákia helyzete a legkedvezőbb, viszont Ausztria, Jugoszlávia és Románia is nagyobb mértékben vannak külföldön eladósodva, mint Magyarország. Az utódállamok eladósodása azonban nem olyan nagymérvű, ha figyelembe vesszük, hogy Dániának már 1923-ban egyedül Amerikával szemben 220 millió dollár volt az adóssága, ami 357 pengő fejkvótát jelent, Norvégiának amerikai adóssága 234 millió dollár volt, ami fejenként 478 pengő tehernek felel meg.

A tanulmány megállapítja, hogy az utódállamok újabb kölcsönökkel csak átmenetileg csökkenthetik a krízis hatásait, a válságot mindaddig nem lehet leküzdeni, amíg a dunai országok nem tudják kellőképpen értékesíteni ipari és mezőgazdasági termékeiket. Amíg

fennmarad a nagy különbség a termények árai között, amíg nem egyenlítődik ki a mezőgazdasági és ipari rétegek vásárlóereje, addig az egyensúly helyreállítására még csak gondolni sem lehet.

A VILÁG URAI

az UJSÁG

új mélynyomású ingyenes melléklete
a vasárnapi számban.

A mellékletek összegyűjtve, diszes albumba kötve minden könyvtár díszül szolgálnak. — Előfizetők bekötési táblát a kiadóhivatalban rendelhetnek.

Olcsóbb lesz a tűzifa

A CFR leszállította a tűzifa tarifáját.

Bucurestiből jelentik: A fátermelők és a fákészítők körében élénk tiltakozást váltott ki annak idején, hogy a CFR az idén is meg akarta szüntetni a szezon-tarifát és augusztus 15-ével tarifaelemelést léptetett életbe. Az új, téli tarifa február 15-ig van érvényben és az a nyári tarifának a kétszerese. Az új tarifa főleg a szegényebb osztályok részére drágította meg a fát, mivel ezek nem tudták szükségleteiket még annak idején beszerezni, amikor az olcsó tarifa volt életben. A vasutak vezérigazgatója, Ionescu tábornok egyik legutóbbi nyilatkozatában ígéretet tett arra, hogy a legfelsőbb adminisztratív bizottság elé terjeszti a tarifaleszállítás kérdését. Ionescu tábornok erre a lépésre nyilván a termelők és kereskedők ismételt intervenciójára határozta el magát.

A vasutak adminisztratív bizottságának tegnap volt ülése és ezen elhatározták, hogy egyelőre husz százalékkal leszállítják az augusztus-februári és negyven százalékkal a február-augusztusi tarifát. A tarifaengedélyment következtében a tűzifa ára métermézárként mintegy öt-hat lejjel lesz olcsóbb.

Megalakult Párisban a nemzetközi malomszövetség. Párisban a Francia Malomszövetség meghívására nemzetközi malomkongresszust tartottak, melyen az európai államok malomszövetségei vettek részt. A kongresszus célja egy nemzetközi malomszövetség alapítása volt, mely az összes államok malomiparának érdekeit lenne hivatva nemzetközi fórumokon képviselni. A kongresszus a Nemzetközi Malomszövetség megalapítását el is határozta. A szervezés megvalósítására alapító bizottságot állítottak fel.

A szerkesztésért
STAUBER ISTVÁN
felel.

Az október elsején életbelépett új teljes menetrend aradi vonatkozással.

Az Aradi Közlöny menetrend-táblázata

Aradra érkező vonatok:

Aradról induló vonatok:

Aradra érkező vonatok:		Aradról induló vonatok:	
Arad	Arad	Arad	Arad
Kurtics	00 óra 11 perc	Piski	00 óra 26 perc
Temesvár	00 óra 13 perc	Temesvár	00 óra 30 perc
Piski	4 óra 00 perc	Kurtics	4 óra 08 perc
Nagyvárad	4 óra 07 perc	Nagyvárad	4 óra 11 perc
Kurtics	5 óra 38 perc	Temesvár	4 óra 17 perc
Temesvár	6 óra 21 perc	Piski	5 óra 45 perc
Sebes	6 óra 50 perc	Zombolya	6 óra 00 perc
Piski	6 óra 51 perc	Temesvár	6 óra 23 perc
Pécska	6 óra 52 perc	Piski	7 óra 00 perc
Kurtics	6 óra 55 perc	Kurtics	7 óra 06 perc
Nagyvárad	7 óra 35 perc	Battonya	7 óra 10 perc
Zombolya	7 óra 40 perc	Kurtics	7 óra 27 perc
Zám	7 óra 45 perc	Brad	7 óra 36 perc
Brad	8 óra 50 perc	Temesvár	7 óra 56 perc
Kurtics	8 óra 56 perc	Lökösháza	9 óra 25 perc
Temesvár	9 óra 10 perc	Nagyvárad	9 óra 35 perc
Battonya	10 óra 16 perc	Battonya	10 óra 00 perc
Temesvár	11 óra 56 perc	Radna	10 óra 25 perc
Piski	12 óra 05 perc	Brad	12 óra 12 perc
Lökösháza	12 óra 36 perc	Kurtics	12 óra 30 perc
Nagyvárad	13 óra 02 perc	Pécska	13 óra 35 perc
Battonya	13 óra 05 perc	Zám	13 óra 52 perc
Piski	13 óra 27 perc	Kurtics	14 óra 15 perc
Brad	13 óra 47 perc	Temesvár	14 óra 20 perc
Temesvár	14 óra 04 perc	Nagyvárad	14 óra 21 perc
Pécska	14 óra 20 perc	Zombolya	14 óra 50 perc
Piski	15 óra 59 perc	Battonya	16 óra 30 perc
Temesvár	16 óra 17 perc	Piski	17 óra 00 perc
Kurtics	16 óra 37 perc	Temesvár	17 óra 15 perc
Lökösháza	18 óra 16 perc	Brad	17 óra 20 perc
Temesvár	18 óra 49 perc	Piski	18 óra 00 perc
Radna	19 óra 12 perc	Lökösháza	18 óra 34 perc
Zombolya	19 óra 40 perc	Nagyvárad	19 óra 15 perc
Nagyvárad	19 óra 55 perc	Sebes	19 óra 56 perc
Battonya	20 óra 21 perc	Pécska	20 óra 40 perc
Brad	20 óra 42 perc	Piski	20 óra 48 perc
Piski	23 óra 55 perc	Temesvár	20 óra 55 perc

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 8 Let. vastagabb betűvel 8, illetve 10 Let. A legkisebb hirdetés ára 10 szó hétköznap 40, vasárnap 50 Let. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhúzódnak. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Csak válaszbélyeggel ellátott kérdézközlőre válaszolunk. Ajánlatok keljes levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 5 ÓRAIG VESZÜNK FEL.

Rádiók és anódpótlók!

Rosenfeld Géza villany és rádió-szerelőnél, új Neuman-ház, Bulev. Reg. Maria 9.

ALKALMAZÁS.

Helyi képviselők felvételnek egy technikai újdonság placirozására. Jelentkezések vasárnap délelőtt 11-12 óra között Fehérkereszt szálloda 17. sz. szobájában. 3311

KÉRESEK megbízható 18-14 éves fiatalról alkalmazásra. Cím az Aradi Közlöny kiadóházában. 250

Fiatal, munkabíró házaspár

(férfi lehetőleg szereléshez értő) házmasternek felvételik. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

LAKÁS.

NÉGYSZOBÁS hálalt, 2 szobás műteremmel, lakás, november 1-re kiadó a volt Bonus-palotában. 3314

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cím: Calea Banatului (v. Asztalos Sándor-u.) 3. 800

KÜLÖNBEJÁRATU BUTOROZOTT SZOBA direk. fürdőszobával, elegáns, garantált tiszta, esetleg teljes elátással, október 1-re olcsón kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóházában: 400

EGY-KÉT és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet: v. Andrássy-tér 19., a házmesternél. 200

KÉTSZOBA, konyhás I-es emeleti lakás, a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóházában.

EGYSZOBÁS, konyhás lakás főtéren kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 200

VÉTEL ÉS ELADÁS.

HORDOK 30-tól 700 literig eladók, volt Fábán-ucca 9. szám. 3313

KÉRESEK peresabundákat, szörme darabokat felszörmözéshez, perzsa és gyári ebéd- és futószőnyegeket, vitrineket, komódokat, szalonokat tonet székeket, szobaberendezéseket, antik dísz tárgyakat. SALGONÉ bizományi üzlete, Strada Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota.

Modern és szolid butorok, kárpitos-árak részlegesen is legolcsóbban

Deposit: Str. Moise Nicoara 9-II

KALYHÁK, perzsa, nutria, mormotia bundák, boák, szörme-darabok. perzsa-szőnyegek, ebéd- és háló, szalon és uriszobaberendezések, vitrin, tákrók, íróasztalok, zongorák, hegedők, festmények, dísz tárgyak, storeok, függönyök, kézimunkák, antik órák, asztalok, fotel-rámák, gobelin kép stb. stb. eladók.

SALGONÉ bizományi üzlete, Str. Horia No. 1. (Neuman-palota)

KITÜNO, jókarban levő 2 Hltres vas-hordók eladók. Cím az Aradi Közlöny kiadóházában. 200

ÚJ ÜZLETBERENDEZÉS jutányos áron eladó. Megtekinthető: Bul. Reg. Maria 19., házmesternél.

TISZTA MOSOTT RONGYOP gépek tisztítására kisebb tételben keresünk megvételre. Cím az Aradi Közlöny kiadóházában. 100

ÜZLETEK.

Nagy üzlethelyiség

főtéren, a Minorita-templommal szemben november 1-re kiadó.

Cím az Aradi Közlöny kiadóházában. 250

FŐTÉREN a legforgalmasabb helyen nagy üzlethelyiség azonnal kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóházában.

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sarkánál azonnalra kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóházában.

KÜLÖNFFÉRT.

FÉRFISZOBA, csontszinű háló, modern teljesen kifogástalan villanylámpa, paplan párna, lenvászon ágygarnitúra teljesen új, férfi és női télikabátok olcsón eladók. Ugyanott egy különbejárta butorozott szoba fürdőszobával október elsejére kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóházában. 500

A belváros közepén

egy 6 szobás, minden uri komforttal ellátott lakással, raktárnak is alkalmas pincével és az udvarban külön épületben 3 szobás lakással is bíró

magánház eladó.

Cím az Aradi Közlöny kiadóházában. 3315

HIRDESSZEN

a 46 éve fennálló

„Aradi Közlöny”-ben!